

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.12.2002
KOM(2002) 751 endelig

2002/0303 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE

om vedtagelse af et flerårigt program (2004-2006) for effektiv integrering af informations- og kommunikationsteknologi (ikt) i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne i Europa (eLearning-programmet)

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. INDLEDNING

I de seneste 10 år har udbredelsen af internettet skaffet os hidtil uset adgang til et væld af informationer og ressourcer.

Den fulde udvikling af internettets potentiale, når det drejer sig om at forbedre adgangen til uddannelse og erhvervsuddannelse og styrke kvaliteten, udgør derfor nøglen til at opbygge et europæisk videnbaseret samfund. Ikke kun uddannelse, men også social samhørighed og konkurrencedygtighed i Europa afhænger mere og mere af Europas evne til at tilpasse sine uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer med henblik på at udnytte dette potentiale.

I handlingsplanen om eLearning¹ blev "e-learning" defineret som "anvendelse af nye medieteknologier og internet for at højne kvaliteten i undervisningen ved at lette adgangen til forskellige ressourcer og tjenester og til udveksling af oplysninger og samarbejde". Imidlertid er "e-learning" blevet synonym med en vision, hvor læring gennem informations- og kommunikationsteknologi (ikt) indgår som en integreret del af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne. I et sådant scenario bliver evnen til at anvende ikt en ny form for færdighed - en "it-færdighed". Beherskelsen af it-færdigheder bliver dermed lige så vigtig som de "klassiske" læse- og regnefærdigheder var for hundrede år siden; uden disse færdigheder kan borgeren hverken deltage aktivt i samfundet eller erhverve sig de færdigheder og den viden, der er nødvendig i det 21. århundrede.

I en anerkendelse heraf blev der på De Europæiske Råds møder i Lissabon, Stockholm og Barcelona² opfordret til, at medlemsstaterne og Fællesskabet skulle foretage en varig indsats for at integrere ikt i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne under hensyntagen til behovet for at sikre social samhørighed.

2. EU-POLITIK OM IKT INDEN FOR UDDANNELSE OG ERHVERVSUDDANNELSE

Konklusionerne på Det Europæiske Råds møde i Lissabon er udtryk for et vendepunkt i europæisk samarbejde om uddannelse og erhvervsuddannelse. I konklusionerne anbringes uddannelse og erhvervsuddannelse solidt på toppen af den politiske dagsorden i EU, og der opfordres til en tilpasning af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne i det videnbaserede samfund, og i særdeleshed opfordres der til effektiv integration af oplysnings- og kommunikationsteknologier. På de efterfølgende rådsmøder i Stockholm i 2001 og i Barcelona i 2002 blev konklusionerne fra Lissabon yderligere uddybet, hvilket bekræftede betydningen af en forbedret og effektiv anvendelse af ikt i det europæiske videnbaserede samfund.

De overordnede handlingsplaner for eEuropa2002³ og eEurope2005⁴, der blev vedtaget på disse rådsmøder, placerer e-learning som første prioritet og fastsætter ambitiøse målsætninger for infrastruktur, udstyr og grunduddannelse, der udgør forudsætningerne for dets integrering.

¹ KOM(2001) 172 endelig

² Lissabon: CS(2000) 6557; Stockholm: CS(2001) 7001; Barcelona: CS(2002) 6856-1.

³ eEurope 2002 KOM(2000) 783.

⁴ eEurope2005 KOM(2002) 263 endelig.

Gennem initiativet eLearning⁵ udvikles disse mål yderligere set fra et uddannelsesmæssigt synspunkt, og behovet understreges for fornyende pædagogiske strategier og for ambitiøse målsætninger med hensyn til kvaliteten af læring og den lette adgang til e-learning-ressourcer og -tjenester. Initiativet understreger også behovet for at fjerne andre strukturelle hindringer for innovation som f.eks. organisatoriske og retlige barrierer og afskaffe den måde, hvorpå viden og kompetencer vurderes og bekræftes.

I sin resolution af 13. juli 2001 om e-Læring⁶, hvori medlemsstaterne opfordres til "*at fortsætte deres indsats for en effektiv integrering af it i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne som et vigtigt led i den tilpasning af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne....*", godkendte Ministerrådet initiativet eLearning og anerkendte den betydning, som it spiller for uddannelse og erhvervsuddannelse. Resolutionen fulgte rapporten fra Rådet (uddannelse) "*uddannelsessystemernes konkrete fremtidige mål*"⁷, hvori betydningen af it i moderne uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer understreges, og hvori det bekræftes, at "*ikt er også af stigende betydning i åbne læringsmiljøer og i virtuel undervisning*".

Bekæmpelsen af it-kløften får særlig opmærksomhed. I forbindelse med Luxembourg-processen opfordrede Rådet medlemsstaterne til at fortsætte med at "*udvikle internetbaseret undervisning for alle borgere*"⁸, og i sin resolution af 18. oktober 2001⁹ opfordrede det medlemsstaterne til at træffe foranstaltninger i forbindelse med e-learning, således at handicappede kan deltage aktivt i det videnbaserede samfund. De årlige handlingsplaner for beskæftigelse rapporterer om anvendelsen af it med henblik på at øge beskæftigelsesegnheden og fleksibiliteten og servicere de handicappedes og risikogruppernes særlige behov. En stor del af strukturfondene er afsat til denne opgave.

Indsatsen skaber opmuntrende resultater. Rapporten om eEurope "*Unge europæere og den digitale tidsalder*"¹⁰ for 2001 og 2002 viser, at de oprindelige eEurope-mål om at tilslutte alle skoler internettet og uddanne et tilstrækkeligt antal lærere langt fra er opnået, og at fokus derfor i stedet må være på bedre rammer for e-learning og integrering af it i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne og på bedre kvalitet inden for telekommunikationsinfrastrukturen (bredbånd).

Europa-Parlamentet ikke bare godkendte initiativet eLearning i sin *rapport om eLearning*,¹¹ men foreslog også en ny budgetbevilling med henblik på at udforske muligheder for innovativ europæisk indsats på dette område. I de seneste to år er der blevet iværksat en række strategiske projekter og undersøgelser under dette budget. Resultaterne indtil videre tyder på en positiv indvirkning på disse fællesskabsaktioner, og Europa-Parlamentet har derfor gentaget sin anmodning om et særligt program om eLearning.

De seneste aktiviteter bygger på tidligere tiders gode resultater. Europa-Kommissionen indledte sin pionerindsats med hensyn til anvendelsen af ny teknologi inden for uddannelse for nogen tid siden, og de overordnede mål med europæisk samarbejde inden for dette område

⁵ KOM(2000) 318 endelig.

⁶ Rådets resolution om e-Læring: EFT C 204 af 20.7.2001, s. 3-5.

⁷ KOM(2001) 59 endelig.

⁸ KOM(2001) 669 endelig "Ændret forslag til Rådets beslutning om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik for 2002".

⁹ EFT C 292 af 18.10.2001, s. 6-8.

¹⁰ SEK(2001) 1583.

¹¹ A5-152/2001.

blev allerede afspejlet i Rådets resolutioner i 1983¹² om foranstaltninger med henblik på at indføre ny informationsteknologi inden for uddannelse.

Europa-Kommissionen har også støttet anvendelsen af ny teknologi inden for uddannelse som led i de forskellige rammeprogrammer for forskning, der begyndte med Delta-programmet.¹³ Under programmet om informationssamfundsteknologi er der blevet udført mange pilotprojekter inden for området *fleksible højere læreranstalter, læring på arbejdspladsen, borgerens uddannelse og skolen af i morgen*. Som led i den langsigtede forskning er der ydet en særlig indsats for at tage højde for eksperimentelle skolemiljøer (*Experimental School Environments* (E.S.E)).

Resolutionen fra Rådet (uddannelse) fra 1996 inden for undervisningssoftware og multimedier¹⁴ opfordrede for første gang til en integreret strategi under hensyntagen til alle relevante programmer.

Derudover tager EUs vigtigste programmer for uddannelse og erhvervsuddannelse, Socrates¹⁵ og Leonardi da Vinci¹⁶, der begge eksisterer i "anden generation", fuldt ud hensyn til ny teknologi. Socrates indeholder en særlig linje, Minerva, om åben undervisning og fjernundervisning og om den uddannelsesmæssige anvendelse af ikt. Det har haft en afgørende indflydelse på skabelsen af og den indbyrdes forbindelse mellem europæiske samarbejdsnet på alle uddannelsesmæssige niveauer. Erasmus og Comenius, der er Socrates-aktioner for videregående uddannelsesinstitutioner og skoler, anvender i høj grad ny teknologi. For den nye Grundtvig-aktion under Socrates, der handler om voksenundervisning og livslang læring, anses ny teknologi for at være et værktøj i hverdagen. Især Leonardo da Vinci har været et program styret af innovation, og det danner grundlag for et voksende antal produkter og tjenester, der skal sørge for øget erhvervsuddannelse på alle niveauer og for livslang læring.

På medlemsstatsplan har de fleste lande deres egen handlingsplan, der skal fremme anvendelsen af ikt inden for uddannelse og erhvervsuddannelse. Det betyder ofte direkte støtte til lokale eksperimenter på alle niveauer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, særlig inden for uddannelse af lærere og undervisere. Der findes en righoldig erfaring i nogle tilfælde allerede i tredje eller fjerde "generation" af politiske basisdokumenter, som bygger på evalueringen af tidligere tiders indsats, og som sørger for en bred konsultation af fagfolk inden for uddannelsesområdet. I alle medlemsstater anses det for nødvendigt med særlige politikker for at integrere ikt i uddannelse og erhvervsuddannelse.

Under initiativet eLearning er der blevet iværksat et tæt samarbejde med medlemsstaterne inden for en række områder, som f.eks. uddannelse af lærere, uddannelse inden for videnskab, nye læringsmiljøer, eller virtuelle højere læreanstalter. Dette samarbejde bør følges op i forbindelse med det nye program om eLearning, der sigter mod den fælles analyse og udnyttelse af erfaring såvel som indkredsningen af god praksis og de forskellige strategier vedrørende emner af fælles interesse.

¹² CS(1983) 7469.

¹³ Delta - Esprit KOM(1987) 359 endelig udg.

¹⁴ KOM(1996) 120 endelig udg.

¹⁵ KOM(1994) 502 endelig udg.

¹⁶ KOM(1994) 215 endelig udg.

3. UDFORDRINGER OG MULIGHEDER

3.1. Modernisering af Europas uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer

3.1.1. Videregående uddannelse

Universiteter og andre højere læreanstalter er nøgleaktører i forbindelse med fremskaffelse og formidling af viden, udvikling af social, pædagogisk og teknologisk forskning, uddannelse af lærere og undervisere og den løbende faglige udvikling, der kendetegner det videnbaserede samfund. De anvender i stigende grad e-learning som en kilde til at øge mulighederne for deres studerende og til at skaffe fleksibel, virtuel læring gennem internetbaserede ressourcer både inden for de højere læreanstalter og udenfor. For at kunne håndtere det ændrede marked for uddannelse og de udfordringer, som den samlede konkurrence betyder, går nogle højere læreanstalter ind i strategiske partnerskaber og vedtager nye virksomhedsmodeller. De aktører, der har haft størst succes til dato, er imidlertid de veletablerede og prestigefyldte institutioner snarere end de nye globale foretagener, der stort set ikke har kunnet udvikle bæredygtige virksomhedsmodeller eller opretholde de høje standarder for læring. "E-learning" viser sig at være en udvikling af stor betydning snarere end en revolution.

På europæisk plan er der blevet iværksat et lovende samarbejde mellem højere læreanstalter. Mere end 700 europæiske højere læreanstalter har været involveret i store samarbejdsprojekter og i en grundig overvejelse om organisationen af de højere læreanstalter og om de pædagogiske krav, der skal indgå i anvendelsen af nye uddannelsesmæssige strategier og modeller. Konkurrence kan i nogle tilfælde modarbejde den politiske vilje til samarbejde, men også betyde nye finansierings- og forskningsmuligheder for de højere læreanstalter i Europa.

Piloteksperimenter inden for e-learning (åben undervisning og fjernundervisning, virtuelle universitetscampusser og højere læreanstalter samt virtuel mobilitet) har også givet god mulighed for at overveje organisationen af de højere læreanstalter, deres læseplaner eller den europæiske strategi, at vurdere indvirkningen af ikt med hensyn til interaktivitet mellem lærere og studerende, og at rette åbningen af højere læreanstalter mod et nyt publikum samt følge op på kravene om løbende faglig udvikling og til livslang læring. Andre pilotprojekter understregede potentialet ved at tilbyde e-learning-tjenester på højt plan for fagfolk eller virksomheder som en ny indtægtskilde for de højere læreanstalter.

Inden for området fjernundervisning er repræsentanter for 10 netværk, som f.eks. *European Association of Distance Teaching Universities* (EADTU) eller *European Federation for the Education of the Children of the Occupational Travellers* (EFECOT), gået sammen om at danne *Liaison Committee of the European Open and Distance Learning Networks*.¹⁷ Den europæiske sammenslutning af højere læreanstalter, der tæller mere end 500 højere læreanstalter, har permanent observatørstatus i dette udvalg.

Som forberedelse til udarbejdelsen af dette program om e-learning blev der nedsat en e-learning-arbejdsgruppe med repræsentanter for de traditionelle højere læreanstalter og fjern-universiteter. Deltagerne konkluderede, at et nyt program om e-learning ville medvirke til at afklare, "hvorfor" og "hvordan" man skulle anvende ikt inden for undervisning, og bestemme, at der skulle være fokus på innovative metoder og scenarier. Virtuelle universitetscampusser og internetbaserede ressourcer kan nå ud til nye studerende og opfylde de

¹⁷ Internetsted og link til de 13 medlemsnetværk, hvori indgår de fleste europæiske højere læreanstalter: <http://www.odl-liaison.org>

uddannelsesmæssige krav, der ikke er blevet ordentligt behandlet. Deltagerne anbefalede en yderligere udnyttelse af den gældende erfaring inden for de europæiske højere læreanstalter, et bedre tilsyn, og at man byggede videre på det allerede eksisterende grundlag. De forskellige scenarier for virtuelle højere læreanstalter skal analyseres bedre med henblik på indførsel over hele Europa.

3.1.2. Skoler

I skolerne oplever vi, at der i højere grad fokuseres på kvaliteten af e-learning-produkter og -tjenester og på den pædagogiske kontekst med hensyn til deres anvendelse. Vi bevæger os ud over spørgsmål om konnektivitet og infrastruktur og videre til de spørgsmål, der handler om indhold, uddannelse af lærere og organisatoriske indvirkninger, herunder nyt socialt samspil inden for og uden for skolerne.

Med hensyn til uddannelse af lærere og skoleledelser er der i dag en tendens til at fokusere mindre på "e" i e-learning og mere på "learning"-aspektet i processen. En vellykket anvendelse af det nye indhold og de nye tjenester afhænger i høj grad af kvaliteten af undervisningen og af lærernes engagement. Der, hvor der er mulighed for mere avanceret erhvervsuddannelse, får underviserne støtte til at arbejde tættere sammen, udtænke uddannelsesmæssige ressourcer, vurdere deres egen undervisning og anvende teknologi som et redskab til at styrke deres fremgangsmåde i forbindelse med læring og undervisning. I den forbindelse er den pædagogiske sammenhæng meget vigtig, og der er behov for en større indsats for at forstå de vellykkede faktorer bag *god praksis*.

Der er også blevet etableret et lovende europæisk samarbejde i en skolemæssig sammenhæng. Mere end 5 000 skoler har direkte eller indirekte deltaget i aktioner, der støttes af europæiske uddannelsesprogrammer. De fleste af disse piloteksperimenter viser, at innovation stammer fra samspillet mellem tre former for parametre, nemlig anvendelsen af it, læringsstrategier og særlige uddannelsesmæssige sammenhænge. Dette stiller f.eks. spørgsmål ved den nuværende tilrettelæggelse af tid og plads til læring i skolen.

Blandt de lovende samarbejdsområder er det værd at nævne oprettelsen og udviklingen af EUN, det europæiske netværk af skoler, der blev iværksat i 1998 med henblik på samarbejde mellem de europæiske undervisningsministre om it inden for uddannelsesspørgsmål, og som involverer 23 undervisningsministre over hele Europa. EUN forvalter en række vigtige forskningsprojekter, et net af innovative skoler og en række tjenester i forbindelse med bevidstgørelse og kommunikation. EUN-portalerne¹⁸ har også link til portalerne for de deltagende undervisningsministerier og til de e-learning-ressourcer, der er udviklet af lærerne.

Der blev afholdt en række workshoper i forbindelse med programmet om eLearning. De konkluderede, at det var vigtigt at have en bedre analyse af indlæringsprocessen og af de særlige bidrag, som it kunne yde i forskellige sammenhænge. Fokus var nu i højere grad på vurdering og forståelse af den merværdi, som it indebærer for læring, og der blev fokuseret på lærings- og kommunikationsaspekter snarere end på de teknologiske aspekter. Andre workshoper, der var blevet tilrettelagt som led i opfølgningen af "Rapporten om uddannelsessystemernes konkrete fremtidige mål", opfordrede til tilsyn med samt evaluering og peer review af praksis og erfaring inden for dette uddannelsesområde.

¹⁸

www.eun.org og schoolnet.eun.org

På Det Europæiske Råds møde i Barcelona anmodede stats- og regeringscheferne Kommissionen om at rapportere om, hvorvidt det var muligt at oprette e-partnerskaber mellem skoler på europæisk plan. Denne rapport¹⁹, der blev udarbejdet af Kommissionen, indeholder nærmere oplysninger om fordelene ved at anvende it som støtte for virtuel og fysisk mobilitet og til at opnå det mål, at alle unge europæere i løbet af deres skolegang skal deltage sammen med deres lærere i et uddannelsesprojekt, hvor der deltager elever og lærere fra andre europæiske lande. Denne mulighed kunne være et afgørende skridt i retning af at fremme den europæiske uddannelsesdimension og de unges bevidsthed om det flersproglige og multikulturelle i den europæiske samfundsmodel. Samfund, der anvender internetbaseret e-learning, kan bidrage til at forbedre sprogindlæringen, den tværkulturelle dialog og den gensidige forståelse.

3.1.3. Læring på arbejdspladsen

På arbejdspladsen er der blevet fokuseret på omkostningsbesparelser og på fleksibel og rettidig uddannelse og erhvervsuddannelse, hvilket indgår i arbejdstagerens arbejdsmiljø. I en tid, hvor nye færdigheder og kompetencer skal ajourføres i takt med ændrede virksomheds- og arbejdsmarkedsbehov, viser e-learning sig at være meget populær som en omkostningsbesparende løsning (f.eks. opfyldes op til 60 % af nøgleaktørernes uddannelsesbehov i it-sektoren gennem e-learning). "Videreuddannelse i virksomhederne" (Corporate Universities) er blandt de mest avancerede bidrag inden for dette område, særlig inden for informations-teknologi. For de små og mellemstore virksomheder er der tilsyneladende åbenlyse fordele ved sådanne metoder, da de ikke har råd til de omkostninger og den tid, der anvendes på personaleuddannelse. Der er imidlertid behov for en yderligere indsats for at få de små virksomheder til at forstå, tilpasse og anvende e-lærings-værktøjer og -metoder i overensstemmelse med deres egne krav.

E-learning medfører særlige fordele, når det drejer sig om at holde oplysninger og kursusindhold ajour i forhold til det hurtigt ændrende behov inden for virksomheder, miljø og lovgivning. F.eks. kan et e-learning-kursus, der medfører støtte til håndværkere i mindre støberier, hurtigt ajourføres og dermed afspejle ændringen i lovgivningen med hensyn til anvendelsen af kemikalier på arbejdspladsen.

Meddelelsen om e-økonomien²⁰ understreger, at der er et presserende behov for at håndtere manglen på it- og e-business-færdigheder og i den forbindelse fremme udviklingen af e-learning-løsninger. På topmødet om e-færdigheder blev der også opfordret til øgede investeringer i livslang læring, der støttes af e-learning²¹.

Der er et voksende behov for, at den enkelte påtager sig et større ansvar for og kontrol med sin egen læring. Arbejdsgivere bevæger sig fra et system med en centralt organiseret standardiseret erhvervsuddannelse til et system, hvor de investerer i, at arbejdstagerne lærer selv. Denne proces gøres lettere gennem e-learning, og eleven bliver i stand til at tilpasse sit eget behov for personlig udvikling til de behov, der findes i et arbejdsmiljø, der hurtigt ændrer sig. Som sådan bidrager e-learning positivt til udviklingen af den menneskelige kapital og til en forbedring af arbejds kvaliteten²².

¹⁹ Internetvenskaber mellem skoler: KOM(2002) 283 endelig.

²⁰ KOM(2001) 711 endelig af 29.11.2001.

²¹ European e-Skills Summit Declaration, 16.-18.10.2002, København, endeligt udkast.

²² KOM(2001) 313 endelig af 20.6.2001, Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - *Beskæftigelses-, social- og arbejdsmarkedspolitikken: investering i kvalitet.*

3.2. Den nye model for livslang læring

Kommissionens meddelelse "Realiseringen af et europæisk område for livslang læring"²³ såvel som Kommissionens arbejdsdokument og Rådets resolution om indslusning i det viden-baserede samfund (e-Integration)²⁴ udpeger e-learning som et vigtigt redskab til gennemførelsen heraf.

Arbejdsgrupper inden for disse områder peger på et stigende behov for information og vejledning om metoder og ressourcer til e-learning og for offentlige steder med adgang til internet. Det bør være på biblioteker, kulturelle institutioner, andre offentlige institutioner og øvrige nemt tilgængelige steder med en brugervenlig tilgang. Lokale og regionale myndigheder spiller i den forbindelse en central rolle. Der er også et presserende behov for en offentlig politik som en drivkraft, der skal fremme motivationen for at lære og vurdere læring.

For at øge det bidrag, som ressourcer til e-learning kan yde i forbindelse med indlæringsprocessen, er det vigtigt at sikre sig, at e-learning-produkter og -metoder kan tage hensyn til individuelle behov og indlæringsmåder, og at de ikke bygger på en filosofi om ensartethed, i henhold til hvilken eleverne ses som "ensartede størrelser".

Hvis e-learning skal kunne bidrage effektivt til det væsentlige mål om "realiseringen af et europæisk område for livslang læring", spiller lærerne og uddannere en afgørende rolle ikke bare i forbindelse med *anvendelsen* af e-learning-ressourcer, men i forbindelse med *udviklingen* heraf ved at bidrage med synspunkter, tilbagemeldinger og råd til producenterne af disse materialer både om deres kvalitet og fleksibilitet med hensyn til at opfylde forskellige behov. Endvidere bør e-learning-produkter og -tjenester tage hensyn til personlige indlæringsformer og bidrage til at fremme den enkeltes ansvar og deltagelse i den livslange læringsproces.

3.3. Offentlige-private partnerskaber

Behovet for livslange uddannelses- og erhvervsuddannelsesmuligheder kræver til gengæld nye modeller med hensyn til tilvejebringelse og finansiering af indlæringsressourcer. Det Europæiske Råds møde i Lissabon opfordrer f.eks. til, at der oprettes databaser om indlæringsmuligheder, der er forbundet med databaser om jobmuligheder. Det opfordrer også virksomhederne til at tage et socialt ansvar og samarbejde om opfyldelsen af disse nye krav, som i vid udstrækning fører til udviklingen af et aktiv, som er af stor betydning for dem, nemlig en veluddannet arbejdsstyrke. Regionsudvalget har understreget, at lokale og regionale myndigheder, ikke-statslige organisationer (ngo'er) og arbejdsmarkedets parter bør involveres i de offentlige-private partnerskaber, da aktører på græsrodsplan spiller en stor rolle med hensyn til gennemførelsen af indlæringsmålene.

Der blev iværksat et lovende samarbejde på topmødet om eLearning²⁵ den 10.-11. maj 2001, hvor der blev oprettet vellykkede partnerskaber mellem offentlige myndigheder og virksomheder inden for it, e-learning og medierne. Som et resultat heraf blev der i april 2002 nedsat en uafhængig arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for e-learning-branchen. Gruppen vil arbejde sammen med Europa-Kommissionen, de nationale regeringer og akademiske kredse med henblik på at gennemføre innovative projekter, der skal fremme anvendelsen af e-learning i Europa.

²³ KOM(2001) 678 endelig.

²⁴ SEK(2001)1428 af 18.9.2001.

²⁵ Den endelige erklæring fra det europæiske topmøde om eLearning 18-5 (La Hulpe, 10.-11.5.2001).

Arbejdsgruppen²⁶ skal rådgive Europa-Kommissionen og de nationale regeringer i Europa inden for områder som ikt-infrastruktur, åbne standarder, der skal lette udvekslingen af e-learning-indhold, etablering af et bæredygtigt marked for e-learning-indhold og udvikling af afgørende faglige og personlige færdigheder. Den har valgt at følge fire projekter til udvikling af e-learning i Europa, der svarer til de generelle prioriteter, der er etableret under de europæiske forsknings- og uddannelsesprogrammer. Projekterne er: konnektivitet, åbne standarder for e-learning, faglig udvikling af lærere og uddannere og europæiske platforme for formidling og udveksling af e-learning-indhold.

3.4. Kvalitetsindhold og tjenester

Informations- og kommunikationsteknologier (ikt) giver betydelige muligheder for at forbedre uddannelse og erhvervsuddannelse. De støtter læringsprocesser gennem øget kommunikation, opdagelse, simulering, udforskning, problemløsning osv. Programmet vil især fokusere på forståelsen af det særlige bidrag, som ikt kan yde i disse forskellige sammenhænge, og på oprettelsen af et miljø, der fører til udviklingen af e-learning-indhold og -tjenester af høj kvalitet. Nye læringsmetoder kan medføre radikale ændringer i definitionen af de indhold og emner, der skal undersøges, i de færdigheder, som man kan erhverve sig gennem forskellige medier, og i de kognitive mekanismer, der spiller ind i tilgangen til forskellige emner.

Mange tidligere forsøg på e-learning har ikke været vellykkede, da de ikke i tilstrækkelig høj grad tog hensyn til elevens behov og til det, der skulle læres. De isolerede ofte eleven og gav meget lidt eller ingen lejlighed til social interaktivitet. De dikterede den måde, folk skulle lære på, med megen lidt fleksibilitet og ingen mulighed for at tilpasse sig den enkeltes behov. Takket være den bedre forståelse af e-learning (hvordan og hvornår det bør anvendes) og det fortsatte fremskridt inden for teknologi (især internettets muligheder), er e-learning imidlertid ved at vise regulære fordele. Der findes stadig større muligheder for eleverne for indbyrdes samspil med hinanden - både direkte og på afstand - ved at kombinere traditionel uddannelse og innovative uddannelsesmæssige forløb.

Afgørende for denne "blandede" fleksible tilgang, der skal sørge for at fremme e-learning, er kravet om nye metoder med hensyn til indhold og tjenester.

Selvom Kommissionen ikke selv kan blive involveret i fremstillingen af indhold og gennemførelsen af nye tjenester, kan den gøre meget for at skabe de rette betingelser for bæredygtige markeder og offentlige investeringer. Den bør især tage hensyn til de spørgsmål, der er knyttet til den intellektuelle ejendomsret, copyrightaftaler, nye fordelingsmetoder, fremme af internationalt accepterede standarder og åben software.

Hvad angår det globale marked for e-learning-produkter og -tjenester, forventes det at vokse stærkt i de kommende år, og det betyder både en udfordring og en mulighed for de europæiske uddannelsessystemer og for de økonomisk dertil knyttede sektorer som f.eks. multimediaoffentliggørelse. Imidlertid har den seneste tilbagegang inden for ikt-sektoren og konsolideringer på markedet for e-learning-produkter vist, at overgangen måske ikke bliver så hurtig eller så gnidningsfri som oprindeligt forventet. Det giver også den europæiske multimediassektor mulighed for at indhente det forsømte. Der er behov for at forstå og

²⁶ De medlemmer og centrale partner, der har grundlagt eLIG, er 3Com, Accenture, Apple, BT, Cisco, Digitalbrain, IBM, Intel, Line Communications, NIIT, Nokia, Online Courseware Factory, Sanoma WSOY, Sun Microsystems og Vivendi Universal Publishing.

håndtere de faktorer, der skal sikre kvalitetsprægede uddannelsesresultater, som bør stamme fra offentlige og private investeringer.

3.5. Bekæmpelsen af it-kløften

Udviklingen af det videnbaserede samfund og den videnbaserede økonomi medfører en risiko for en ny form for social slagside, nemlig it-kløften. Det er ved at udvikle sig til en hindring for social integration og personlig udvikling, hvis man ikke har nem adgang til internettet, eller hvis man er usikker på anvendelsen af it-værktøjer. Om få år vil f.eks. de fleste job i erhvervslivet og i den tredje sektor kræve anvendelsen af it-baserede værktøjer. Indførelsen af "e-regering" vil gøre det meget nemmere og mere brugervenligt for borgerne at få adgang til den offentlige administration. Det samme gælder for e-sundhedssektoren. Men det, som nogle kalder fremskridt, er en yderligere hindring for andre. Det er ofte tilfældet for folk og grupper, der allerede er genstand for andre former for social udelukkelse.

Et vigtigt skridt i bekæmpelsen af it-kløften skal tages på uddannelsesområdet. Det drejer sig om udbredelsen af it-færdigheder. Hele området it-færdigheder skal behandles, og der skal tages hensyn til mange aspekter i forbindelse med, hvordan internettet og de elektroniske hjælpemidler kan blive en del af hverdagen. På den ene side forudsætter anvendelsen af internettet et godt kendskab til modersmålet og andre sprog og til grundlæggende PC-færdigheder. På den anden side kræves der en hel række nye færdigheder: mediekompetencer; oprettelse, etablering og anvendelse af nye it-tjenester; udformning af nye uddannelsesmæssige redskaber og spil. De europæiske lande bør beskæftige sig med alle de forskellige færdigheder, der kræves, og revidere undervisningen af de grundlæggende uddannelsesmæssige færdigheder. Først derefter vil internettet kunne stimulere læring ved at udvide de fysiske grænser i klasseværelset og give adgang til informations- og kommunikationsmiljøer.

Konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon, hvor det politiske ansvar for udviklingen af det europæiske videnbaserede samfund blev fastlagt, understreger betydningen af en socialt integrerende tilgang, der skal forebygge it-kløften. Fællesskabets handling på denne front gennemføres stort set ved hjælp af strukturfondene. Den Europæiske Fond for Regionaludvikling finansierer initiativer vedrørende det regionale informationssamfund, hvoraf mange indeholder vigtige uddannelses- og erhvervsuddannelseselementer. Socialfonden behandler de mindre favorabelt stillede brugerkategoriernes behov, især de arbejdsløse eller de personer, hvis beskæftigelse er i fare, som bor i isolerede regioner eller i mindre udviklede områder, eller som har særlige behov eller problemer. Den erfaring, der er opnået gennem disse aktioner, bør udnyttes til fordel for andre regioner og brugere ved at lette udvekslingen af god praksis og etablere link til uddannelses- og erhvervsuddannelsespolitik i bred forstand.

4. BEHOVET FOR UDDYBNING

Ovennævnte illustrerer, hvor vigtigt det er at tage de udfordringer i forbindelse med e-learning op, som vi står over for.

Udvalget af de eksisterende fællesskabsinstrumenter og -programmer, der er relevante for udviklingen af e-learning, er stort, og det spænder fra regionalpolitik eller telekommunikationspolitik til avanceret teknologisk forskning eller den intellektuelle ejendomsret for ikke at glemme uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer. Dog er disse aktioner ofte ikke forbundet med hinanden til trods for deres potentielle synergieffekter, og ofte er deres

resultater ikke almindelig kendt. Formålet med eLearning-handlingsplanen, der gik ud på at skabe en større synlighed og samhørighed, var netop at beskæftige sig med disse problemer.

Nærværende forslag, der drejer sig om yderligere at udvikle handlingsplanen og gøre den til et program, er tænkt som et supplement til planens indsats, for så vidt angår tilsyn og koordinering, og bidrager med et udvalg af strategiske aktioner inden for højt prioriterede områder. Aktionerne bør dels resultere i en større forståelse for den reelle indvirkning af it og internettet inden for disse prioriterede områder og en forståelse for de reelle problemer og muligheder, som it medfører i den forbindelse, dels udpege de centrale faktorer, der medvirker til at sikre en vellykket anvendelse af it og bestemme, hvordan disse gennemføres. Disse aktioner bør også resultere i en bedre strukturering af det europæiske samarbejde inden for det pågældende område, fremme udviklingen af e-learning-metoder, -indhold og -tjenester samt stimulere samarbejde og debat.

De foreslåede aktioners art er af en sådan beskaffenhed, at de overskrider de traditionelle grænser for skoleuddannelse, videregående uddannelse, erhvervsuddannelse og voksenundervisning. I forbindelse med e-learning bliver en hel ny form for partnerskaber faktisk mulig og gennemførlig, nemlig offentlig-offentlig, offentlig-privat og privat-privat. Skolerne opfordres f.eks. til at samarbejde tættere med højere læreanstalter og andre kilder til viden - museer, kulturcentre, fabrikker, hospitaler, biblioteker osv. De højere læreanstalter og erhvervsuddannelsescentrene er i stand til at samarbejde med erhvervslivet om at tilbyde virtuelle læringeuddannelser og en mere kontekstorienteret indlæring. De små og mellemstore virksomheder opfordres til at samarbejde med lokale eller regionale administrationer og virksomhedssammenslutninger om fælles erhvervsuddannelsesbehov.

Mens de nuværende uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer Socrates og Leonardo da Vinci allerede støtter anvendelsen af ny teknologi inden for henholdsvis uddannelses- og erhvervsuddannelsessektorerne, ses den fulde fordel ved e-learning måske kun gennem et program, hvor grænserne mellem uddannelse og erhvervsuddannelse er flydende, og set i lyset af reel livslang læring. Hertil kommer, at et nyt program ville give mulighed for at afprøve nye og mere fleksible måder at arbejde på, der er i større overensstemmelse med e-learning's innovative art.

5. PRIORITERINGER OG MÅL

Det foreslås, at der vedtages et finansielt støtteprogram med det overordnede mål at forbedre kvaliteten af og adgangen til de europæiske uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer gennem en effektiv integration af ny teknologi (e-learning) som støtte og supplement til medlemsstaternes aktioner inden for dette område. Programmet burde bidrage væsentligt til Lissabonstrategien. Set i lyset af de alvorlige budgetmæssige begrænsninger skal der udvælges prioriterede områder for programmet om eLearning. Valget sker efter en række høringer, der har fundet sted sammen med de europæiske uddannelsesnet, arbejdsgrupper og eksperter, og bygger på erfaringen fra handlingsplanen. De fire foreslåede prioriterede områder er anført nedenfor sammen med målene for hver enkelt prioritet. Programmet eLearning har til formål at behandle hvert enkelt af disse fire områder på en sammenhængende og ensartet måde, indeholder relevante oplysninger om udarbejdelse af politikker, der sikrer en nemmere udveksling af erfaring og god praksis, og er baseret på Europas værdifulde e-learning-ressourcer:

- **Bekæmpelsen af it-kløften.** Aktioner inden for dette område vil beskæftige sig med it's bidrag til læring, især for de personer, der som følge af deres

geografiske placering, sociale situation eller specielle behov ikke er i stand til at drage fordel af traditionelle tilbud om uddannelse og erhvervsuddannelse. Formålet er at fremme bevidstheden om og forståelsen for, hvordan ikt kan hjælpe disse mindre privilegerede grupper til at opnå de grundlæggende uddannelsesmæssige færdigheder og nye kompetencer, der er nødvendige i det videnbaserede samfund. Det betyder, at der udpeges gode eksempler og skabes synergieffekt mellem de mange nationale og europæiske projekter, der henvender sig til disse målgrupper.

- **Universiteter og højere læreanstalter.** Prioriteringen i den henseende består i bedre integration af den **virtuelle** dimension ved fysisk mobilitet, kvalitetssikring og ordninger om gensidig anerkendelse, der er nævnt i Bologna-processen. Målet er at opfordre til udviklingen af virtuelle modeller for europæiske højere læreanstalter (virtuelle universitetscampuser) og for europæiske udvekslingsordninger (virtuel mobilitet), der bygger på de gældende samarbejdsrammer (Erasmus-programmet, Bologna-processen), og give disse en e-learning-dimension til deres operationelle værktøjer (ECTS, European Masters, kvalitetssikring, mobilitet).
- **Skolepartnerskaber via internettet.** Med denne prioritet gennemføres en anmodning fra Det Europæiske Råds møde i Barcelona, hvor skolepartnerskaber blev udpeget som en mulighed for unge til at lære og praktisere ikt-færdigheder såvel som til at fremme bevidstheden om den flersprogede og multikulturelle europæiske samfundsmodel. Målet er at styrke og udvikle skolenet, især via ordninger om skolepartnerskaber over hele Europa, hvilket burde gøre det muligt for alle europæiske skoler at etablere pædagogiske partnerskaber med en skole et andet sted i Europa og dermed fremme sprogindlæringen og den tværkulturelle dialog.
- **Tværgående aktioner** til fremme af e-learning i Europa, der bygger på **tilsyn med handlingsplanen om eLearning**. Målet er formidling, fremme og overtagelse af god praksis og produkter fra de mange projekter og programmer, der har fået økonomisk støtte af Fællesskabet eller af medlemsstaterne og styrke samarbejdet mellem de forskellige aktører, der er involveret, især ved at fremme offentlige og private partnerskaber.

For at opnå disse mål vil programmet finansiere følgende aktionstyper:

- En række strategiske aktioner, der er knyttet til ovennævnte mål, som f.eks. analyser af resultater og udveksling af europæisk erfaring i forbindelse med udbuddet af polyvalente offentlige indlæringscentre; konkret "e-learning-udvikling" med henblik på samarbejdsaftaler med højere læreanstalter under Erasmus-programmet; et regionalt net til støtte og pædagogisk vejledning i forbindelse med skolepartnerskaber.
- En række strategiske aktioner, der sigter mod den systematiske identifikation, analyse og udveksling af god praksis gennem målrettede workshoper, seminarer, undersøgelser, rapporter osv. med støtte af en europæisk "virtuel infrastruktur" for samarbejde og udveksling (som f.eks. den europæiske portal om eLearning).

- Planlægning og udvikling af tilsyn, analyse og redskaber til udarbejdelse af prognoser for e-learning i Europa, herunder finansiering af særlige spørgeundersøgelser, studier og aktiviteter til indsamling af oplysninger om den reelle anvendelse af e-learning i forskellig uddannelsesmæssig sammenhæng og samarbejde med de eksisterende internationale projekter (som f.eks. Pisa, OECD).
- Planlægning af en virtuel struktur i samarbejde med Eurostat, Den Europæiske Investeringsbank og OECD med henblik på tilvejebringelse af nyttige og rettidige oplysninger om e-learning i Europa beregnet på de behov, som de akademiske kredse, erhvervslivet og de politiske beslutningstagere har, og som bygger på ovennævnte.
- Tilsyn med handlingsplanen om eLearning, sammenlægning af relevante e-learning-projekter fra uddannelses-, erhvervsuddannelses-, forsknings- og andre relevante programmer og sammenlægning af strukturfondene med henblik på at opnå en effektiv synergi og den "kritiske masse", der kræves for at integrere e-learning i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne, og på dette grundlag skabe nye samarbejdsplatforme, der er tilgængelige for alle aktører inden for uddannelse.
- Målrettede begivenheder (konferencer, seminarer, workshoper osv.), der skal fremme bevidstheden i forbindelse med aktioner under programmet om eLearning, samarbejde mellem de interesserede parter og medlemsstaterne, samt effektiv overførsel af e-learning-metoder, -indhold og -tjenester, der er tilgængelige for offentligheden.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE

om vedtagelse af et flerårigt program (2004-2006) for effektiv integrering af informations- og kommunikationsteknologi (ikt) i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne i Europa (eLearning-programmet)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 149, stk. 4 og artikel 150, stk. 4,

under henvisning til forslag fra Kommissionen²⁷,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg²⁸,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²⁹,

efter proceduren i traktatens artikel 251, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Målsætningerne fra uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammerne Socrates³⁰ og Leonardo da Vinci³¹ omfatter bl.a. udvikling af åben undervisning og fjernundervisning samt anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi.
- (2) Konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 satte fokus på behovet for at tilpasse de europæiske uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer til de behov, som den videnbaserede økonomi har, og erklærede fremme af de nye grundlæggende færdigheder, især inden for IT, for at være et af de tre hovedaspekter i denne nye strategi.
- (3) Konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon opfordrede til, at der investeres i borgerne og til, at man sikrer, at eksistensen af denne nye økonomi ikke forværrer de aktuelle sociale problemer med arbejdsløshed, social udelukkelse og fattigdom. Konklusionerne opfordrer til fremme af kendskabet til it-færdigheder over hele EU.

²⁷ EFT C ... af ..., s. .

²⁸ EFT C ... af ..., s. .

²⁹ EFT C ... af ..., s. .

³⁰ Afgørelse nr. 253/2000/EF af 24.1.2000, EFT L 28 af 3.2.2000, s. 1-15.

³¹ Afgørelse nr. 382/1999/EF af 26.4.1999, EFT L 146 af 11.6.1999, s. 33.-47.

- (4) Med handlingsplanen for eEurope 2002³², der skal udvikle Lissabonstrategien, blev initiativet eLearning forelagt som handlingsplanens uddannelsesmæssige del, og der blev ved fælles aftale fastsat en række ambitiøse mål, bl.a. med hensyn til skolernes internettilslutning og tilstrækkelig uddannelse af et passende antal lærere. Handlingsplanen eEurope 2005³³ udpeger også eLearning som en vigtig politisk foranstaltning.
- (5) Initiativet "eLearning - Overvejelser om fremtidens uddannelse"³⁴, der blev lanceret i maj 2000 af Europa-Kommissionen for at efterkomme opfordringerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon, blev godkendt på Det Europæiske Råds møde i Feira i juni 2000. På mødet i Stockholm i marts 2001 noterede Det Europæiske Råd sig det positive resultat af initiativet.
- (6) Handlingsplanen om eLearning³⁵ videreudviklede eLearning-initiativets fire aktioner (infrastruktur og udstyr, uddannelse, europæisk kvalitetsindhold og -tjenester samt samarbejde på alle niveauer) inden for 10 nøgleområder, der skal føre de forskellige fællesskabsprogrammer og -instrumenter sammen med henblik på en øget samhørighed og synergi mellem disse samt bedre adgang for brugerne.
- (7) Europa-Parlamentet vedtog resolutioner om begge meddelelser³⁶, der anerkendte, at initiativet eLearning bidrager til at styrke idéen om et samlet europæisk uddannelsesområde, der supplerer det europæiske forskningsområde og det europæiske indre marked, og opfordrede til, at det skulle udvikles uafhængigt under et nyt særprogram med et klart retsgrundlag, der skulle undgå overlapning med eksisterende programmer, og sørge for synliggørelse af og merværdi for Fællesskabets handling.
- (8) Europa-Parlamentet³⁷, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg³⁸ og Regionsudvalget³⁹ vedtog positive udtalelser om initiativet eLearning.
- (9) Rådets resolution af 13. juli 2001 om e-learning⁴⁰ godkendte ovenstående og opfordrede Kommissionen til at fortsætte og intensivere sin indsats på dette område.
- (10) Kommissionen vedtog den 21. november 2001 meddelelsen "Realiseringen af et europæisk område for livslang læring"⁴¹, der indeholdt oplysninger om potentialet i e-learning i forbindelse med skabelsen af nye uddannelsesmæssige muligheder og forvaltningen heraf.
- (11) Der er behov for at behandle problemet om social udelukkelse, der opstår som følge af nogle personers manglende evne til at drage fordel af de muligheder, som informations- og kommunikationsteknologierne (ikt) og internettet betyder i det videnbaserede samfund, den såkaldte "it-kløft", der ofte påvirker unge og sociale kategorier, der

³² KOM(2000) 330 endelig.

³³ KOM(2002) 263 endelig.

³⁴ KOM(2000) 318 endelig.

³⁵ KOM(2001) 172 endelig.

³⁶ KOM(2000) 318 - C5-0741/2000 og KOM(2001) 172 - C5-0151/201 - 2000/23337 (COS).

³⁷ A5-152/2001 endelig af 27.4.2001.

³⁸ EFT C 36 af 8.2.2002, s. 63-71.

³⁹ EFT C 144 af 16.5.2001, s. 34-37.

⁴⁰ EFT C 204 af 20.7.2001, s. 3-5.

⁴¹ KOM(2001) 678 endelig.

allerede lider under andre former for social udelukkelse. E-learning har potentialet til at styrke den sociale samhørighed og til at undgå risici for en øget social udelukkelse.

- (12) Kønsforskelle bør følges meget nøje i forbindelse med anvendelsen af e-learning og fremme af lige muligheder på dette område.
- (13) E-learning kan hjælpe Den Europæiske Union med at tage udfordringerne i forbindelse med det videnbaserede samfund op, forbedre kvaliteten af indlæring, lette adgangen til indlæringsressourcer, håndtere særlige behov især for handicappede og sørge for mere effektiv læring og uddannelse på arbejdspladsen, navnlig i små og mellemstore virksomheder.
- (14) Behovet for en europæisk dimension i de videregående uddannelser blev fastlagt i erklæringen fra Bologna, der blev underskrevet af 29 undervisningsministre den 19. juni 1999, sammen med betydningen af at udvikle en e-learning-dimension i den forbindelse, især med hensyn til udviklingen af læseplaner, ordninger til gensidig anerkendelse, sikring af kvalitet, mobilitetsprogrammer og integrerede studie-, erhvervsuddannelses- og forskningsprogrammer for lærere, forskere og administrativt personale.
- (15) Konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Barcelona i marts 2002 opfordrede til en indsats inden for skolepartnerskaber på europæisk plan og blev fulgt op af en rapport af Kommissionen om internetpartnerskaber mellem skoler⁴², der blev forelagt på Det Europæiske Råds møde i Sevilla.
- (16) Der er behov for en europæisk kvalitetstjeneste og et flersproget multikulturelt europæisk indhold, for så vidt angår uddannelse og erhvervsuddannelse, som uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne har råd til at betale. Det er også nødvendigt at udvikle et aktivt privat og offentligt europæisk marked⁴³ og lette offentlighedens adgang til multimedier med henblik på at lære.
- (17) For at styrke merværdien af Fællesskabets indsats er det nødvendigt at sikre samhørigheden og komplementariteten mellem de aktioner, der gennemføres som led i denne afgørelse, og andre relevante fællesskabspolitikker, -instrumenter og -aktioner, herunder især det prioriterede område i det sjette rammeprogram for forskning, der handler om teknologi i informationssamfundet⁴⁴.
- (18) Kandidatlandene til Den Europæiske Union og EFTA- og EØS-staterne bør være i stand til at deltage i programmet. Ekspert- og uddannelsesmæssige institutioner fra andre tredjelande bør være i stand til at deltage i udvekslingen af erfaringer inden for rammerne af det gældende samarbejde med disse tredjelande.

⁴² KOM(2002) 283 endelig.

⁴³ Rådets beslutning 2001/48/EF om vedtagelse af et flerårigt fællesskabsprogram til fremme af udvikling og brug af europæisk digitalt indhold på de globale net og til fremme af sproglig mangfoldighed i informationssamfundet, EFT L 14 af 18.1.2001, s. 32.

⁴⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1513/2002/EF af 27.6.2002 om Det Europæiske Fællesskabs sjette rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum og til innovation (2002-2006), EFT L 232 af 29.8.2002, s. 1.

- (19) Der bør føres regelmæssigt tilsyn med dette program, og det bør evalueres i samarbejde med Kommissionen og medlemsstaterne, således at det kan tilpasses, især med hensyn til de prioriterede områder vedrørende gennemførelsesforanstaltningerne. Evalueringen bør omfatte en ekstern evaluering, der skal udføres af uafhængige og upartiske organer.
- (20) Eftersom målet med den foreslåede aktion, nemlig fremme af det europæiske samarbejdes bidrag til en forbedring af kvaliteten af og adgangen til uddannelse og erhvervsuddannelse gennem en effektiv anvendelse af e-learning, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes på medlemsstatsplan som følge af den tværnationale dimension af de nødvendige aktioner og foranstaltninger, kan Det Europæiske Fællesskab træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne afgørelse ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (21) Denne afgørelse fastlægger for hele programmets varighed en finansieringsramme, der udgør det primære referencegrundlag for budgetmyndigheden, jf. punkt 33 i den interinstitutionelle aftale mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen af 6. maj 1999 om budgetdisciplin og forbedring af budgetproceduren.
- (22) De foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af denne afgørelse bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommission⁴⁵ -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Programmets etablering

1. Ved denne afgørelse etableres der et flerårigt program om eLearning, der skal forbedre kvaliteten af og adgangen til de europæiske uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer gennem effektiv anvendelse af informations- og kommunikationsteknologier, herefter kaldet "programmet".
2. Programmet iværksættes over en periode, der begynder den 1. januar 2004 og slutter den 31. december 2006.

Artikel 2

Programmets mål

1. Programmets overordnede mål er at fremme og lette effektiv anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi inden for de europæiske uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer for at højne kvaliteten i uddannelserne og fremme systemernes tilpasning til de krav, vidensamfundet og den europæiske model for social samhørighed stiller.

⁴⁵ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

2. Programmets specifikke målsætninger er:

- (a) at udforske og fremme måder, hvorpå man kan anvende e-learning til at styrke den sociale samhørighed og den personlige udvikling og dermed fremme den tværkulturelle dialog og bekæmpe it-kløften
- (b) at fremme og udvikle anvendelsen af e-learning som en faktor, der gør det muligt at gennemføre en model for livslang læring i Europa
- (c) at udnytte de potentielle muligheder i e-learning til at styrke den europæiske dimension inden for uddannelse
- (d) at fremme et mere struktureret samarbejde inden for e-learning mellem de forskellige fællesskabsprogrammer og -instrumenter og medlemsstaternes indsats
- (e) at tilvejebringe mekanismer, der skal tilskynde til bedre kvalitet med hensyn til produkter og tjenester samt til effektiv formidling heraf og udvikling af god praksis.

Artikel 3

Programmets interventionsområder

1. Programmets mål forfølges inden for de nedennævnte interventionsområder i overensstemmelse med de aktioner, der er omtalt i bilaget:

- (a) **Bekæmpelse af it-kløften:** Aktioner inden for dette område vil beskæftige sig med ikt's bidrag til læring, især for de personer, der som følge af deres geografiske placering, sociale situation eller specielle behov ikke er i stand til at drage fordel af traditionelle tilbud om uddannelse og erhvervsuddannelse. Det betyder, at der udpeges gode eksempler og skabes synergieffekt mellem de mange nationale og europæiske projekter, der henvender sig til disse målgrupper. Der gives vejledning på dette område gennem undersøgelser og en ekspertgruppe på højt plan.
- (b) **Europæiske virtuelle universitetscampusser:** Aktioner inden for dette område beskæftiger sig med bedre integration af den virtuelle dimension af de videregående uddannelser. Målet er at opfordre til udviklingen af virtuelle modeller for europæiske højere læreanstalter (virtuelle universitetscampusser) og for europæiske udvekslingsordninger (virtuel mobilitet), der bygger på de gældende samarbejdsrammer (Erasmus-programmet, Bologna-processen), og give disse en "e-learning-dimension" til deres operationelle værktøjer (ECTS, European Masters, kvalitetssikring, mobilitet).
- (c) **Skolepartnerskaber via internettet:** Aktioner inden for dette område skal styrke og udvikle skolenet, især via ordninger om skolepartnerskaber over hele Europa, hvilket burde gøre det muligt for alle europæiske skoler at etablere pædagogiske partnerskaber med en skole et andet sted i Europa og dermed fremme sprogindlæringen og den tværkulturelle dialog og øge bevidstheden i forbindelse med den flersprogede og multikulturelle europæiske samfundsmodel.

- (d) **Tværgående aktioner:** Aktioner inden for dette område vil fremme e-learning i Europa, der bygger på **tilsyn med handlingsplanen om eLearning**. Målet er formidling, fremme og overtagelse af god praksis og produkter fra de mange projekter og programmer, der har fået økonomisk støtte af Fællesskabet eller af medlemsstaterne og styrke samarbejdet mellem de forskellige aktører, der er involveret, især ved at fremme offentlige og private partnerskaber.
2. Disse aktioner udføres i overensstemmelse med procedurerne i bilaget og gennem de følgende strategier, der, om nødvendigt, kan kombineres:
- (a) støtte til strategiske pilotprojekter, der kan have betydelig indvirkning, og som har klare perspektiver med hensyn til langsigtet bæredygtighed
 - (b) støtte til udvikling af forskning, analyse af og tilsyn med metoder, værktøjer, praksis og tendenser i forbindelse med udformningen og anvendelsen af e-learning-modeller til uddannelse og erhvervsuddannelse
 - (c) støtte til strategiske aktioner gennem europæiske netværk og partnerskaber, der har til formål at fremme fornyelse, kvalitetsmæssig udformning og anvendelse af produkter og tjenester, der er baseret på den relevante anvendelse af it til uddannelse og erhvervsuddannelse
 - (d) støtte til europæiske platforme i forbindelse med formidling, samarbejde og udveksling af god praksis
 - (e) teknisk og administrativ støtte.

Artikel 4

Programmets gennemførelse og samarbejde med medlemsstaterne

1. Kommissionen:
- (a) sikrer gennemførelsen af Fællesskabets aktioner, der er omfattet af dette program, i overensstemmelse med bilaget
 - (b) søger at opnå synergieffekter med andre fællesskabsprogrammer og -aktioner inden for uddannelse, forskning, socialpolitik og regional udvikling
 - (c) fremmer og letter samarbejdet med internationale organisationer, der udvikler aktiviteter inden for e-learning.
2. Medlemsstaterne:
- (a) træffer de nødvendige skridt til at sikre et tæt samarbejde med Kommissionen, især med hensyn til relevant information om anvendelse og praksis med hensyn til e-learning
 - (b) træffer foranstaltninger med henblik på at sikre, at potentielle synergier med andre fællesskabsprogrammer opnås på medlemsstatsplan.

Artikel 5

Gennemførelsesforanstaltninger

1. Følgende foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af denne afgørelse, vedtages i overensstemmelse med den forvaltningsprocedure, der er omtalt i artikel 6, stk. 2:
 - (a) den årlige arbejdsplan, herunder de prioriterede områder, og udvælgelseskriterierne og -procedurerne
 - (b) det årlige budget og fordelingen af midler på de forskellige aktioner i programmet i overensstemmelse med artikel 9 og 10
 - (c) foranstaltninger vedrørende overvågning og evaluering af programmet og formidling og overførsel af resultater.
2. Alle andre foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af denne afgørelse, vedtages i overensstemmelse med den rådgivningsprocedure, der er omtalt i artikel 6, stk. 3.

Artikel 6

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg, som består af repræsentanter for medlemsstaterne og ledes af Kommissionens repræsentant.
2. Hvor der henvises til dette stykke, finder artikel 4 og 7 i afgørelse 1999/468/EF anvendelse i overensstemmelse med samme afgørelses artikel 8.

Den periode, der er nævnt i artikel 4, stk. 3, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til to måneder.
3. Hvor der henvises til dette stykke, finder artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF anvendelse i overensstemmelse med samme afgørelses artikel 8.
4. Udvalget fastsætter selv sin forretningsorden.

Artikel 7

Samarbejde med udvalg for andre programmer og oplysning om andre fællesskabsinitiativer

1. For at sikre, at dette program er i overensstemmelse med andre foranstaltninger, jf. artikel 8, holder Kommissionen udvalget regelmæssigt underrettet om de fællesskabsinitiativer, der træffes inden for uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom, herunder samarbejde med internationale organisationer.
2. Kommissionen sikrer, at oplysninger om programmets gennemførelse regelmæssigt meddeles udvalg for andre programmer, der har relation hertil.

Artikel 8

Overensstemmelse og komplementaritet

1. Kommissionen sikrer i samarbejde med medlemsstaterne, at der hersker generel overensstemmelse og komplementaritet mellem programmet og andre relevante fællesskabspolitikker, -instrumenter og aktioner, især med uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammerne Socrates, Leonardo da Vinci og Ungdom.
2. Kommissionen sørger for en effektiv forbindelse og koordinerer i givet fald indsatsen mellem dette program og andre programmer og aktioner vedrørende ny teknologi i uddannelse og erhvervsuddannelse, især relevante programmer og aktioner vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration under det sjette rammeprogram⁴⁶.

Artikel 9

Finansiering

1. Finansieringsrammen for gennemførelsen af programmet for den i artikel 1 omtalte periode fastsættes hermed til 36 mio. EUR.
2. De årlige bevillinger godkendes af budgetmyndigheden inden for rammerne af de finansielle overslag.

Artikel 10

Budgetfordeling

1. Budgetfordelingen mellem aktionerne er som følger:
 - (a) e-learning til bekæmpelse af it-kløften: ca. 25 % af det samlede budget
 - (b) virtuelle universitetscampusser i Europa: ca. 30 % af det samlede budget
 - (c) e-partnerskaber mellem europæiske skoler: ca. 25 % af det samlede budget
 - (d) tværgående aktioner og tilsyn med e-learning: ca. 10 % af det samlede budget
 - (e) teknisk og administrativ bistand: ca. 10 % af det samlede budget.

Artikel 11

Deltagelse af EFTA-EØS-staterne og kandidatlandene til Den Europæiske Union

Betingelser og vilkår for deltagelse i programmet af EFTA-lande, der er medlemmer af EØS, og kandidatlandene fastlægges i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i de instrumenter, der regulerer relationerne mellem Det Europæiske Fællesskab og disse lande.

⁴⁶ EFT L 232 af 29.8.2002, s. 1.

Artikel 12

Samarbejde med tredjelande

Kommissionen kan tage initiativ til at indbyde en række sagkyndige fra tredjelande ud over de lande, der er omtalt i artikel 11, til at deltage i konferencer og møder med undtagelse af udvalgets møder.

Midler til refusion af rejse- og opholdsudgifter i overensstemmelse med Kommissionens gældende betingelser må ikke overstige 0,02 % af programmets samlede budget.

Artikel 13

Tilsyn og evaluering

1. Kommissionen fører regelmæssigt tilsyn med programmet i samarbejde med medlemsstaterne. Resultaterne af dette tilsyn og evalueringsprocessen anvendes i gennemførelsen af programmet.

Tilsynet omfatter de rapporter, der er omtalt i stk. 3, litra a) og de særlige aktiviteter.

2. Kommissionen sørger for ekstern evaluering af programmet både midt i programmet og ved afslutningen heraf. Denne evaluering har til hensigt at vurdere relevansen, effektiviteten og virkningen af de forskellige aktioner, og den tager også programmets generelle virkning i betragtning. Der udvises særlig opmærksomhed over for spørgsmål om social samhørighed og lige muligheder.

Evalueringen beskæftiger sig også med komplementariteten mellem aktioner under dette program og de aktioner, der gennemføres som led i andre relevante fællesskabspolitikker, -instrumenter og -aktioner.

3. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget:

- (a) en foreløbig evalueringsrapport inden udgangen af 2005 om de opnåede resultater og de kvalitative aspekter af gennemførelsen af dette program op til den 30. juni 2005

- (b) en efterfølgende evalueringsrapport senest den 31. december 2007.

Artikel 14

Ikrafttræden

Denne beslutning træder i kraft på tyvendedagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

BILAG

1. AKTIONER

Aktionerne er et middel til at gennemføre programmets overordnede målsætning, fremme udviklingen og den rigtige anvendelse af e-learning i Europa og ledsage medlemsstaternes indsats på dette område. De er inddelt på de fire interventionsområder i programmet.

1.1. Aktion 1: "E-learning som middel til at bekæmpe it-kløften"

Denne aktion omfatter anvendelsen af e-learning som et middel til at håndtere problemer i forbindelse med it-kløften, som er en ny eller yderligere form for sociale udelukkelse, der resulterer i nogle personers manglende evne til at udnytte de fordele, som it og internettet giver i det videnbaserede samfund. En indsats inden for dette område skal omfatte både konceptuelle og praktiske anliggender fra forståelsen af it-færdigheder til indkredsningen af hjælpeaktioner, der er bestemt til særlige målgrupper.

- a) **Forståelsen af it-færdigheder.** it-færdighed er en af de væsentligste færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for at kunne deltage aktivt i det videnbaserede samfund og den nye multimediekultur. it-færdigheder har også relation til multimediefærdigheder og social kompetence, idet de har fælles målsætninger i form af et aktivt samfundsborgerskab og ansvarlig anvendelse af it. Denne aktion bør øge bevidstheden og forståelsen med hensyn til disse væsentlige færdigheder og kompetencer og med hensyn til, hvordan it kan medvirke til erhvervelsen heraf i forbindelse med livslang læring. Denne overvejelse bør omfatte de forskellige måder og niveauer, hvorpå it kan anvendes til indlæring, arbejde, aktiv deltagelse som samfundsborger og personlig tilfredsstillelse. Det sker gennem:
- **Oprettelse af et netværk af eksperter på højt plan**, der sørger for vejledning og rådgivning til denne aktion og for projektudvælgelsen i den forbindelse.
 - Finansiering af målrettede **seminarer, workshops, rapporter og rundspørger**.
- b) **Indkredsning og formidling af god praksis i forbindelse med anvendelsen af e-learning som middel til at bekæmpe it-kløften.** Denne aktion bør give relevante oplysninger om anvendelsen af de forskellige former for e-learning gennem vurdering og dokumentation af gode casestudier med særlig fokus på:
- Forbedret adgang til indlæringsressourcer for dem, der ikke har nem adgang til it, f.eks. gennem offentlige adgangscentre, der er udstyret med e-learning-ressourcer, og som giver vejledning og bistand, når det er nødvendigt.
 - Unge elevers behov, især den gruppe, der i stigende grad befinder sig på randen af samfundet, som f.eks. unge, der for tidligt har opgivet skoleforløbet, eller dårligt stillede immigranter.
 - Håndtering af forskelle i kognitive og didaktiske fremgangsmåder og forskellige indlæringsformer. I den forbindelse skal man være særlig opmærksom på mænds og kvinders forskellige behov og holdninger ved anvendelsen af nye medier med henblik på at sikre ligestilling mellem kønnene.

- Håndtering af de særlige behov, som f.eks. hospitalsindlagte børn eller handicappede brugere har.
- Den uddannelsesmæssige anvendelse af medier, som der er generel adgang til, f.eks. tv, hjemme eller på uddannelsescentre, udvikling af de digitale mediers nye muligheder.
- Udviklingen af nye værktøjer og uddannelsesmæssigt indhold for unge, som f.eks. interaktive spil.
- Udviklingen af nye værktøjer og uddannelsesmæssige tjenester til almindelige behov, som f.eks. uddannelse i, hvordan man bliver en aktiv samfundsborger, eller hvordan man anvender den tværkulturelle dialog.
- Udviklingen af nye værktøjer og tjenester, der skal motivere og hjælpe voksne med omskoling med henblik på det videnbaserede samfund, og som bygger på det arbejde, der er blevet udført af medlemsstaterne i forbindelse med handlingsplanen eEurope2005.

c) **Aktioner, der skal sørge for bevidstgørelse og oplysning gennem europæiske netværk på dette område.** Denne aktion vil støtte den indsats mod it-kløften, der ydes af de europæiske net, sammenslutninger, offentlige myndigheder, offentlige-private partnerskaber eller enhver anden form for samarbejde. Den vil støtte kontakter og udveksling af god praksis mellem dem, og når det er muligt, inkludere støtte til oprettelse af nye net, f.eks. europæiske projekter under de forskellige fællesskabsprogrammer.

1.2. Aktion 2: "Europæiske virtuelle universitetscampuser"

Denne aktion sigter mod at give europæiske initiativer en "e-learning-dimension" inden for de videregående uddannelser. Den vil bidrage til oprettelsen af et europæisk område for videregående uddannelse, og den vil især bygge på Bologna-processen.

a) **Støtte til Bologna-processen.** Denne aktion har til formål at udvikle "e-learning-aspekterne" i de forskellige dele af Bologna-processen og især de aspekter, der vedrører:

- virtuel mobilitet som et supplement til og som en styrkelse af den fysiske mobilitet (virtuel Erasmus)
- anerkendelses- og valideringsordninger (ECTS) til e-learning-kurser
- tjenester til oplysning og vejledning eller tjenester, hvorved der opstår andre synergieffekter mellem virtuelle og traditionelle modeller mellem højere læreanstalter, der er involveret i denne proces.

Disse projekter bør baseres på institutionelle aftaler, når det er muligt ved at udvide eller supplere de gældende samarbejdsaftaler som led i Erasmus- eller Erasmus World-programmerne.

- b) **Tværnationale virtuelle universitetscampusser.** Programmet kunne støtte et begrænset antal strategiske projekter, der foreslås af de videregående uddannelsesinstitutioner fra mindst tre medlemsstater. Der bør udvikles samarbejdsmodeller til e-learning inden for følgende områder:
- udformning af tværnationale uddannelses- og erhvervsuddannelsesgrader på en række højere læreanstalter, herunder standardaftaler om akademisk anerkendelse
 - omfattende forsøg inden for virtuel mobilitet som supplement til fysisk mobilitet
 - udvikling af innovative læseplaner - der både bygger på traditionelle og internet-baserede indlæringsmetoder.
- c) **Europæiske e-learning-modeller for de videregående uddannelser.** Disse projekter bør udvikle nye samarbejdsmodeller mellem de videregående uddannelsesinstitutioner i Europa og skal især behandle:
- Den rolle, som de virtuelle universiteter spiller, i forbindelse med udbuddet af videreuddannelse og professionel udvikling og i forbindelse med udviklingen af tjenester, der skal støtte indlæringen, f.eks. i form af en struktureret adgang til indlæringsressourcer, som f.eks. biblioteker, museer, forskningscentre.
 - Den rolle, som de virtuelle universiteter spiller, for uddannelsen af lærere og andet personale i undervisningssektoren i forbindelse med den pædagogiske anvendelse af e-learning.
 - Udviklingen af en bedre forståelse af organisatoriske ændringer med henblik på at indføre e-learning inden for de videregående uddannelser og dens indvirkning på evaluering og vejledning.
 - Udviklingen af europæiske modeller til offentlige-private partnerskaber i forbindelse med e-learning inden for de videregående uddannelser og opretholdelsen af et rimeligt niveau for offentlig adgang til kvalitetsprægede videregående uddannelser såvel som udvikling af de muligheder, der er opstået gennem nye partnerskaber og finansieringsmodeller. De offentlige og private parter interesse og engagement vil være afgørende for udvælgelsen af mulige projekter såvel som disse projekters bidrag til at opnå de mål, der har offentlig interesse inden for uddannelse og på det sociale område.
- d) **Initiativer til net om virtuelle universitetscampusser.** Denne aktion vil støtte oprettelsen og effektiviseringen af net, der består af virtuelle universitetscampusser, som fremmer udveksling af god praksis og debat om nye modeller, udfordringer og risici.

1.3. Aktion 3: "Internetbaserede skolepartnerskaber"

Denne aktion bør gøre det lettere at etablere internetbaserede skolepartnerskaber, og stimulere europæiske skoler til at indgå i pædagogiske partnerskaber med skoler andre steder i Europa og dermed fremme sprogindlæringen og den tværkulturelle dialog. Denne aktion gælder skolernes overbygningsskasser og gymnasiet. Man kan senere overveje at udvide aktionen til også at omfatte andre undervisningsniveauer.

- a) **Indkredsning og analyse af eksisterende initiativer.** Denne aktion bør analysere gældende praksis for at drage relevante konklusioner til brug ved tilrettelæggelsen af den nye aktion. Den vil munde ud i en række rapporter om:
- Gode demonstrationsprojekter om de bidrag, som uddannelsesmæssige multimedier og kommunikationsnettene yder i forbindelse med støtte af skolepartnerskaber, særlig inden for området flersprogede og multikulturelle projekter.
 - Retningslinjer for lærere om udnyttelse af potentialet i it med henblik på innovative samarbejdsmetoder, som f.eks. tværfaglige fremgangsmåder eller anvendelsen af fælles undervisningsmaterialer og -ressourcer.
 - Indkredsning af emner, der egner sig til samarbejdsprojekter, fortrinsvis inden for områder som videnskabelig uddannelse, kunstnerisk uddannelse, multimediefærdigheder eller undervisning i, hvordan man bliver en aktiv samfundsborger.
- b) **Oprettelse af et støttenetværk i samarbejde med medlemsstaterne.** Dette net vil bestå af lærere og uddannere med erfaring inden for området europæisk **samarbejde**. Det vil sørge for pædagogisk støtte og vejledning, redskaber og tjenesteydelser med henblik på partnersøgning og retningslinjer og metoder til udveksling af erfaring.
- c) **Oprettelse af en internetplatform som samlingspunktet i partnerskabsaktionen.** Denne aktion består i at oprette et flersprogligt websted, der skal fungere som en platform til **samarbejde** og kommunikation mellem deltagerne og til demonstration af god praksis.
- d) **Aktioner, der skal sørge for fremme og kommunikation.** Hvorvidt initiativet bliver vellykket, afhænger af en dynamisk pr-virksomhed, der tager sit udgangspunkt i webstedet, som bl.a. omfatter et attraktivt visuelt image, offentliggørelse, pressemeddelelser, udarbejdelse af faktablade om skoleprojekter, iværksættelse af og afslutning på arrangementer, konkurrencer og pristildelinger.

1.4. Aktion 4: Tværgående aktioner og tilsyn med e-learning

Derudover vil der blive ydet finansiering til tværgående aktioner, som f.eks.:

- a) **Støtte til et aktivt tilsyn med handlingsplanen om eLearning.** Denne aktion vil sikre en øget samhørighed og synlighed for EU-aktionerne om e-learning gennem:
- den effektive formidling af relevante materialer, som f.eks. rapporter og undersøgelser til de forskellige målgrupper og programdeltagere
 - en sammenlægning af projekter, der beskæftiger sig med lignende mål, eller som anvender lignende metoder
 - støtte til udveksling af erfaring, peer-review, netværk og andre former for eventuelle synergieffekter inden for handlingsplanens aktiviteter.
- b) **Ajournførelse af en portal om eLearning,** der giver en nem og direkte adgang til europæiske aktiviteter inden for e-learning og til eksisterende informationskilder, adresselister, databaser og videnbanker, og som letter den brugervenlige adgang til EU-programmer, -projekter, -undersøgelser, -rapporter og -arbejdsgrupper.

- c) **Afholdelsen af en årlig konference om eLearning**, der skal være et mødested for evaluering af fremskridt og præsentation af gode projekter, der viser den merværdi, som e-learning medfører i forbindelse med forskellige brugere og behov.
- d) **Aktioner, der skal sørge for bevidstgørelse og oplysning gennem europæiske net.** Denne aktion vil yde støtte til europæiske netværk inden for e-learning og til relevante aktiviteter som f.eks. målrettede konferencer, seminarer eller workshopper om centrale emner inden for e-learning såsom kvalitetssikring; enhver anden mekanisme, der fremmer den europæiske debat og udveksling af god praksis inden for dette område.
- e) **Deltagelse i internationale projekter**, der er knyttet til god og effektiv anvendelse af it til uddannelse og erhvervsuddannelse som f.eks. igangværende projekter under OECD (PISA), IAEA (TIMSS, SITES), eller UNESCO (it-færdigheder)⁴⁷,
- f) **Planlægning og udvikling af tilsyn, analyse og redskaber til udarbejdelse af prognoser** vedrørende e-learning i Europa, herunder finansiering af særlige spørgeundersøgelser, undersøgelser og aktiviteter til indsamling af oplysninger om den reelle anvendelse af e-learning i de forskellige uddannelsesmæssige sammenhænge. Dette vil danne grundlaget for en virtuel struktur med henblik på tilvejebringelse af nyttige og rettidige oplysninger om e-learning i Europa, beregnet på de behov, som de akademiske kredse, erhvervslivet og de politiske beslutningstagere har, i samarbejde med Eurostat, Den Europæiske Investeringsbank og internationale organisationer (f.eks. OECD).

1. 5. Tekniske støtteaktioner

Dertil kommer, at programmets udførelse bliver støttet dels af aktioner, der sigter mod resultatformidling (dvs. publikationer, internetreferencer og demonstrationsprojekter) dels, om nødvendigt, af strategiske undersøgelser, der beskæftiger sig med nye problemer eller muligheder, eller andre centrale emner vedrørende udviklingen af e-learning i Europa. Programmet vil også yde støtte til den løbende tilbagemelding fra brugere og deltagere og til den endelige eksterne evaluering heraf.

2. GENNEMFØRELSESMETODER OG NÆRMERE BESTEMMELSER FOR STØTTEN

Der gives støtte på baggrund af udbud og indkaldelser af forslag.

Der ydes 100 % finansiering til køb af tjenesteydelser (f.eks. undersøgelser, publikationer eller eksperter), og der er mulighed for bidrag til et fremtidigt styrelsesorgan, hvilket i øjeblikke undersøges.

Aktionerne støttes gennem:

- Tilskud, der dækker maksimalt 80 % af de støtteberettigede omkostninger sammen med andre kilder inden for den offentlige og/eller private sektor til samarbejdsprojekter som f.eks. innovative strukturerede projekter (aktion 1 og 2).

⁴⁷ PISA: Programme for International Student Assessment; TIMSS: Third International Mathematics and Science Study; SITES: Second Information Technologies in Education Study; og IEA: International association for the evaluation of educational achievement.

- Tilskud, der dækker maksimalt 80 % af de støtteberettigede omkostninger til partnerskaber om eLearning, der ledes af videregående uddannelsesinstitutioner med det formål at sørge for en "e-learning-dimension" dels i de eksisterende aftaler inden for rammerne af Bologna-processen, dels i de nye virtuelle modeller for videregående uddannelse i Europa (aktion 2).
- 100 % finansiering af en støttestruktur til skolepartnerskaber, herunder et centralt websted; et europæisk netværk med henblik på pædagogisk støtte i **samarbejde** med medlemsstaterne; aktioner med det formål at fremme og formidle og enhver anden støtteaktion som f.eks. revision af de eksisterende partnerskabsordninger eller udarbejdelse af et "ad hoc"-redskab til partnersøgning. Der er planlagt tilskud på mellem 50 % og 80 % som støtte til aktioner, der skal fremme og formidle (aktion 3).
- Tilskud på mellem 50 % og 80 % af de omkostninger, der er forbundet med information og kommunikation, som f.eks. konferencer, seminarer, besøg, fælles rapporter, peer review og lignende formidling og udveksling af viden (aktion 4).

Gennemførelsesmekanismen i forslaget svarer delvis til fællesskabets sædvanlige fremgangsmåde, hvorefter bevilling og samfinansiering finder sted på baggrund af en detaljeret støtteanmodning. Der vil også være dele, der støttes fuldt ud af Fællesskabet, som f.eks. støttenetværket og det centrale websted til skolepartnerskaberne.

Kommissionen vil forvalte programmet centralt, eventuelt med bistand af et fremtidigt styrelsesorgan, hvis oprettelse i øjeblikket undersøges. Bevillingen skal dække udgifter til undersøgelser, ekspertmøder, oplysninger, konferencer og offentliggørelser, der er direkte knyttet til programmets mål, samt enhver anden udgift til teknisk og administrativ bistand, der ikke er omfattet af de opgaver, der hører ind under offentlige myndigheder.

Nogle samfinansierede aktioner (f.eks. aktion 3) kan udføres gennem særlige netværk (EUN, EUA) i kraft af et reelt monopol. EUN er et netværk bestående af undervisningsministrene i alle medlemsstaterne og i en række ansøgerlande. EUA er den europæiske sammenslutning af højere læreanstalter, der i alt tæller mere end 500 institutioner.

FINANSIERINGSOVERSIGT TIL FORSLAGET

Politikområder: Uddannelse og kultur

Aktiviteter: Uddannelse

Titel: Program til forbedring af kvaliteten af og adgangen til de europæiske uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer gennem en effektiv integrering af informations- og kommunikationsteknologi (eLearning-programmet)

1. BUDGETPOST

Ny budgetposter: B3-1008 og B3-1008A

2. SAMLEDE TAL

2.1. Samlet rammebevilling (del B):mio. EUR som forpligtelsesbevilling

36 mio. EUR

2.2. Gennemførelsesperiode:

Fra 1. januar 2004 til 31. december 2006

2.3. Samlet flerårigt skøn over udgifterne:

a) Forfaldsplan for forpligtelses-/betalingsbevillinger (finansieringstilskud)

mio. EUR (3 decimaler)

	2004	2005	2006	2007	2008	I alt
Forpligtelser	9,670	10,670	11,660			32,000
Betalinger	5,624	9,094	10,978	4,926	1,378	32,000

b) Teknisk og administrativ bistand og støtteudgifter (jf. punkt 6.1.2.)

mio. EUR (3 decimaler)

	2004	2005	2006	2007	2008	I alt
Forpligtelser	1,330	1,330	1,340			4,000
Betalinger	1,064	1,300	1,338	0,268	0,030	4,000

mio. EUR (3 decimaler)

Subtotal a+b	2004	2005	2006	2007	2008	I alt
Forpligtelser	11,000	12,000	13,000			36,000
Betalinger	6,688	10,394	12,316	5,194	1,408	36,000

c) Personale- og andre driftsudgifters samlede budgetvirkninger (jf. punkt 7.2 og 7.3)

mio. EUR (3 decimaler)

	2004	2005	2006	2007	2008	I alt
Forpligtelser/ betalinger	1,757	1,757	1,758			5,272

a + b + c i alt	2004	2005	2006	2007	2008	I alt
Forpligtelser	12,757	13,757	14,758			41,272
Betalinger	8,445	12,151	14,074	5,194	1,408	41,272

2.4. Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

- ☒ Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering
- ☐ Forslaget kræver omprogrammering af de relevante poster i de finansielle overslag.
- ☐ Omprogrammering kan betyde, at bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale må tages i brug.

2.5. Virkninger for budgettets indtægtsside:

- ☒ Ingen (vedrører tekniske aspekter ved en foranstaltnings gennemførelse)

3. BUDGETSPECIFIKATIONER

Udgifternes art		Ny	EFTA-deltagelse	Ansøgerlandenes deltagelse	Udgiftsområde i de finansielle overslag
OU IOU	OB IOB	JA	JA	JA	Nr. 3

4. RETSGRUNDLAG

Artikel 149 og 150 i EF-traktaten.

Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr..../.../EF vedrørende vedtagelse af et flerårigt program til fremme af europæiske modeller med henblik på integrering af

informations-og kommunikationsteknologier inden for uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne (eLearning).

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1. Behov for EU-foranstaltninger

5.1.1. Mål, der søges opfyldt, og Fællesskabets intervention

Programmets overordnede mål er at forbedre kvaliteten af og adgangen til de europæiske uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer gennem en effektiv integrering af ny teknologi (e-learning) som støtte og supplement til medlemsstaternes aktioner inden for dette område.

I den forbindelse vil programmet fremme den kreative og innovative anvendelse af it i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne som en vigtig del af deres tilpasning til det videnbaserede samfund, og det vil sørge for undersøgelse og fremme af måder, hvorpå man kan anvende e-learning til at styrke den sociale samhørighed og personlige udvikling og fremme den tværkulturelle dialog og bekæmpe it-kløften.

Programmet har også til formål at udvikle den europæiske dimension inden for uddannelse ved at sikre, at alle europæiske elever og studerende i deres undervisningsforløb har mulighed for at deltage i et europæisk projekt i samarbejde med ligestillede i andre europæiske lande.

Hvad angår de videregående uddannelser, bør eLearning-programmet bidrage til at styrke og udvide de gældende ordninger for fysisk mobilitet og akademiske udvekslinger (Erasmus-programmet, Bologna-processen) og gøre virtuel mobilitet til et alternativ, der er tilgængeligt for alle, som af forskellige grunde ikke kan gøre brug af den rigtige mobilitet.

For så vidt angår skoler, vil programmet iværksætte og støtte en ordning for internetbaserede partnerskaber på europæisk plan, der skal begynde med overbygningsklasserne og gymnasiet. Denne ordning vil fremme skolepartnerskaber som et bidrag til at skabe en europæisk dimension inden for uddannelse, som et incitament til sprogindlæring, som en øvelse i tværkulturel dialog og som forberedelse til at blive aktiv samfundsborger i det videnbaserede samfund.

Sidst men ikke mindst vil programmet have en tværgående aktion, der skal sigte mod en dynamisk formidling og fremme af dets målsætninger. Dette sker i første omgang i forbindelse med tilsynet med handlingsplanen om eLearning i samarbejde med andre fællesskabsprogrammer og -instrumenter, der er relevante for e-learning. Programmet vil også fremme udviklingen af tværnationale projekter, udvekslingen af god praksis og etableringen af informations- og kommunikationsplatforme på europæisk plan.

Programmets specifikke målsætninger er:

- at udforske og fremme måder, som man kan anvende e-learning på, til at styrke den sociale samhørighed og den personlige udvikling, og dermed fremme den tværkulturelle dialog og bekæmpe it-kløften
- at fremme og udvikle anvendelsen af e-learning som en faktor, der gør det muligt at gennemføre en model for livslang læring i Europa

- at udnytte potentialet i forbindelse med e-learning til at styrke den europæiske dimension inden for uddannelse
- at gøre et mere struktureret samarbejde lettere inden for e-learning mellem de forskellige fællesskabsprogrammer og -instrumenter og medlemsstaternes handlinger
- at tilvejebringe mekanismer, der skal tilskynde til bedre kvalitet med hensyn til produkter og tjenester og samt til den effektive formidling heraf og udvikling af god praksis.

For at opnå dette foreslår Fællesskabet, at der etableres et handlingsprogram, der ikke gentager, men som snarere supplerer andre programmer på fællesskabs- og medlemsstatsplan. Programmet vil yde økonomisk støtte med henblik på at skabe:

- **Afstemte aktioner** mellem Kommissionen, medlemsstaterne, andre aktører inden for uddannelse og fornyelse samt sagkyndige og forskere inden for dette område, der skal føre tilsyn med, vurdere og formidle nationale erfaringer og god praksis i forbindelse med anvendelsen af **e-learning til bekæmpelse af it-kløften** ved at sørge for relevante oplysninger til beslutningstagere og gode eksempler til de interesserede deltagere.
- **Multilaterale og flerårige partnerskaber**, der involverer de **videregående uddannelsesinstitutioner** i medlemsstaterne, andre deltagere inden for uddannelse og innovation, som f.eks. kulturelle og videnskabelige institutioner, offentlige myndigheder og erhvervslivet med det formål at styrke europæisk samarbejde om e-learning inden for de videregående uddannelser og bidrage til opbygningen af et europæisk uddannelsesområde, navnlig inden for de tværeuropæiske programmer vedrørende studier, erhvervsuddannelse, forskning og virtuel mobilitet.
- **En europæisk ordning for skolepartnerskaber via internettet** mellem skoler i de forskellige europæiske lande med det formål at sikre, at alle elever i løbet af deres skoleforløb drager fordel af et pædagogisk forhold med en skole et andet sted i Europa og således fremme den tværkulturelle dialog og sprogindlæringen.
- Programmet vil støtte **tværgående aktioner**: dvs. det skal udgøre en ramme for et bedre struktureret samarbejde inden for e-learning i forbindelse med tilsynet med handlingsplanen om eLearning, der har til formål at forbedre synergien mellem **fællesskabsprogrammerne og -instrumenterne** og også mellem disse programmer og de nationale uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer. Aktioner i forbindelse hermed vil bl.a. lette kontakter, tilsyn, pejlemærkning og peer review; fælles eller koordinerede forskningsprojekter, deltagelse i internationale projekter og spørgeundersøgelser samt bred formidling af god europæisk praksis.

Hertil kommer, at programmet også yder teknisk støtte til undersøgelserne, offentliggørelserne, den fælles udvikling af fællesskabsaktioner, fælles udvikling af formidlingsredskaber, hvad enten de er webbaserede eller ej, fremme af og støtte til aktioner og foranstaltninger til bekæmpelse af it-kløften, fremme af og støtte til tværeuropæiske uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer, ordninger om virtuel mobilitet og enhver anden kreativ og innovativ anvendelse af e-learning i Europa.

Programmet vil fortrinsvis virke ved at bygge på det allerede eksisterende både på europæisk og på medlemsstatsplan. For så vidt angår aktioner, der skal øge bevidstheden og fremme kommunikationen, hvilket er meget vigtigt, når det drejer sig om at fremme en bredere og

bedre anvendelse af e-learning, vil programmet, hvor det er muligt, virke gennem godt etablerede europæiske sammenslutninger, netværk og andre former for organiseret samarbejde som en mere effektiv måde at nå målgrupperne på.

5.1.2. *Foranstaltninger, der er truffet i forbindelse med en forhåndsevaluering*

Forhåndsevalueringen omfatter en lang række aktioner, der fandt sted fra 1996-2002. Nærværende forslag er en direkte følge af Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om handlingsplanen om eLearning⁴⁸, hvori der udpeges en række hovedaktioner, der skal fremme integreringen af it i uddannelse og erhvervsuddannelse i samarbejde med og til støtte af medlemsstaternes aktioner i den forbindelse. Den skyldes også Rådets resolution om e-Læring⁴⁹, der godkender den tidligere handlingsplan og de aktioner, der indtil videre er blevet iværksat, og som opfordrer Kommissionen til at fortsætte og øge sin indsats på dette område. Såvel som den er en følge af Europa-Parlamentets resolution⁵⁰, hvori der anmodes om udarbejdelsen af et retsgrundlag for yderligere udvikling af initiativet med hensyn til eLearning.

Ved udarbejdelsen af dette forslag er der blevet taget hensyn til den grundlæggende debat, der involverer Kommissionens tjenestegrene, som er ansvarlig for de aktioner, der er knyttet til opfølgningen på eEurope og eLearning, som f.eks. generaldirektoraterne for informations-samfundet, beskæftigelsen, erhvervslivet og Eurostat, og informations- og observations-tjenesterne, som f.eks. Eurydice og OECD, og det bygger på forskellige undersøgelser og rapporter, der er udarbejdet af disse tjenester. En omfattende og effektiv anvendelse af e-learning⁵¹ ses som et vigtigt bidrag til at opnå de ambitiøse mål, som EU har fastlagt for sine uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer⁵², og til at udvikle det videnbaserede samfund i Europa.

I forslaget er der også blevet taget hensyn til lange og vidtgående drøftelser med medlemsstaterne, der har fundet sted i arbejdsgruppen om eLearning, på konferencer samt ved andre begivenheder, der har været afholdt af de skiftende EU-formandsskaber om anvendelsen af it inden for uddannelse og erhvervsuddannelse. Sidst men ikke mindst bygger det på konklusionerne fra en række ad hoc-møder, der har været afholdt sammen med sagkyndige inden for de nøgleaktioner, som handlingsplanen om eLearning har udpeget, som f.eks. virtuelle universiteter, uddannelse af lærere, nye indlæringsmiljøer eller videnskabelige uddannelser og møder med beslutningstagere i tredjelande, der er langt fremme i deres anvendelse af it inden for uddannelse, som f.eks. Australien og Canada, samt møder med e-learning-industrisektoren.

I takt med at **e-learning anvendes** mere og mere, at vores forståelse af dets styrke og svagheder øges, og den generelle efterspørgsel og det europæiske marked for e-learning udvikles,

⁴⁸ KOM(2001) 172 endelig.

⁴⁹ EFT C 204 af 20.7.2001, s. 3.

⁵⁰ A5-0102/2001 endelig.

⁵¹ "E-learning" er blevet til et almindeligt begreb, der ofte også beskrives som "blandet læring", og som løst henviser til alle former for medieteknologisk støtte til læring. Det omfatter en række ordninger fra pc'er til digitalt fjernsyn eller radio og et ligeligt stort udvalg af støtte og tjenester og især den nye dimension, som alle redskaber får gennem deres interkonnektivitet og adgang via Internettet. I bestræbelserne på at nå ensartethed i forbindelse med dette program vil definitionen i handlingsplanen om eLearning blive anvendt: "anvendelse af nye multimedieteknologier og internettet for at højne kvaliteten i undervisningen ved at lette adgangen til forskellige ressourcer og tjenester og til udveksling af oplysninger og samarbejde via informations- og kommunikationsteknologi".

⁵² KOM(2001) 59

skal der fokuseres på den gode anvendelse heraf, såsom **effektivitet, god praksis, kvalitet og bæredygtighed**, og på de bagvedliggende **organisatoriske ændringer**, der kræves for fuldt ud at udnytte fordelene i den forbindelse.

Der er et behov for mere **innovation i anvendelsen af e-learning** for at holde sig ajour med udviklingen i alle relaterede sektorer, især med hensyn til den igangværende og omfattende **debat og forskning vedrørende den pædagogiske anvendelse af ny teknologi**, der ofte stiller spørgsmål ved teknologiens rolle, og som bekræfter behovet for ikke at glemme det grundlæggende. Det er også nødvendigt at fremme den aktive **formidling af forskningsresultater** og kommentarer til beslutningstagerne, til andre forskere og til fagfolk inden for området.

Der er især et presserende behov for **europæisk kvalitetsindhold og -tjenester** og for at finde frem til måder, der sikrer den indbyrdes **interoperabilitet**, øger **synligheden og adgangen** hertil samt forbedrer mulighederne for, at de anvendes af andre interesserede brugere, gennem kommercielle og ikke-kommercielle distributionsordninger. Denne indsats for at skabe og dele viden skal finde sted under **hensyntagen til den sproglige og kulturelle mangfoldighed**.

Disse særlige behov er ikke tilstrækkelig dækket af de eksisterende fællesskabsprogrammer.

Der findes en særlig aktion for uddannelse og erhvervsuddannelse under nøgleaktion III "Multimediaindhold og -værktøjer" i IST-programmet (Information Society Technology), men det fokuserer på den mest avanceret teknologiske forskning, som f.eks. grid computing, og det råder ikke over de nødvendige værktøjer og mekanismer til at sikre den effektive resultatformidling til fagfolk, således at resultaterne nemmere overtages af uddannelses-systemerne. **Der er behov for et godt struktureret link mellem avanceret forskning og anvendelsen af e-learning i uddannelses- og erhvervsuddannelsesinstitutionerne.**

Det er muligt at have ikt-støttede projekter inden for uddannelses- og erhvervsuddannelses-programmerne Socrates og Leonardi da Vinci, navnlig Socrates-Minerva-aktionen, men de fokuserer på den indledende forskning og på afprøvning, og de indeholder ikke den målrettede forskning og den mere operationelle tilgang, der er nødvendig for den effektive vurdering, udnyttelse og anvendelse af e-learning. **Der er behov for et særligt supplement til disse programmer, der sigter mod en effektiv udvikling og udnyttelse af mulighederne i forbindelse med e-learning.**

Endelig findes der i den Europæiske Socialfond store finansielle ressourcer til støtte af udarbejdelsen af erhvervsuddannelseskurser og -materiale, men de er beregnet på beskæftigelse og andre presserende sociale behov, de dækker ikke hele spektret af e-learning-mulighederne, og de kan især ikke give den avancerede pædagogiske forskning den nødvendig opmærksomhed. **Der er behov for at give beskæftigelsesinitiativerne tilstrækkelig basis for pædagogisk og personlig udvikling** under hensyntagen til de forskellige indlæringsformer, de kulturelle og sociale barrierer for indlæring og spørgsmål i forbindelse med samfundsborgerskab i det videnbaserede samfund og dermed bevæge sig ud over de job-relaterede behov, der er rent instrumentale.

Af ovenstående fremkom derfor to operationelle konklusioner:

- der er enighed om **merværdien ved den europæiske dimension** i forbindelse med udviklingen af en ikt-politik på området ikt inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, navnlig i forbindelse med en øget debat, flere oplysninger og udveksling af god praksis.

- der hersker enighed, for så vidt angår det berettigede i et nyt fællesskabsinstrument til de særbehov, som er udpeget under høringsprocessen, især med hensyn til integreringen af e-learning-aspekter i Bologna-processen og afprøvningen af nye muligheder for fællesskabsaktioner, der skal støtte europæisk samarbejde på dette område.

På baggrund af ovenstående og under hensyntagen til den erfaring, der er høstet fra andre fællesskabsprogrammer udarbejdede Kommissionens tjenestegrene en forhåndsevalueringsrapport ud fra vejledningen om forhåndsevaluering (offentliggjort af GD Budget i december 2001). Indholdet af denne rapport er helt blevet indarbejdet i begrundelsen såvel som i finansieringsoversigten.

5.1.3. Foranstaltninger, der træffes efter en efterfølgende evaluering

Forslaget bygger på erfaringerne fra programmer som Socrates/Minerva, multimedieaktionerne som Connect og andre europæiske fællesskabsprogrammer som IST-foranstaltninger under "Multimedieindhold og -værktøjer" (nøgleaktion III) samt eContent. Det omfatter de eksterne evalueringsrapporter såvel som de rapporter, der udarbejdes om emner vedrørende e-learning, som f.eks. den endelige rapport udarbejdet af task force for multimediaundervisningssoftware.

Forslaget tager også hensyn til erfaringen fra det indledende arbejde til eLearning, der har fundet sted i 2001 og 2002, og som søges fortsat i 2003. Denne erfaring styrker de ovenfor nævnte konklusioner om behovet for en mere fleksible og målrettet tilgang, der er bedre egnet til e-learning, som er en ny aktivitet i rivende udvikling.

En yderligere inspirationskilde til dette forslag er de rapporter og analyser, der er udviklet af europæiske netværk med en grundig erfaring inden for EU-programmer. Endelig har en central kilde været de politiske basisdokumenter og medlemsstatserfaringer, der blev drøftet indgående på møder i arbejdsgruppen om eLearning med medlemsstaterne. Nogle af disse har udarbejdet interessante evalueringer af de første faser af deres politik og indsats med hensyn til it inden for uddannelse.

Tidligere tiders erfaring kan betragtes fra to forskellige sider:

- a) erfaring, der kan anvendes på planlægningen af programmet
- b) erfaring, der kan anvendes på forvaltningen af programmet.

Med hensyn til planlægningen af programmet bygger forslaget på den værdi af det europæiske netværk, der har vist sig at virke, og som er tilskyndet af Fællesskabet, og som evalueringen af programmer som Socrates og de ovenfor nævnte programmer har leveret tilstrækkelige beviser til.

Hvad angår forvaltningen af programmet, vil Kommissionen huske på tidligere tiders erfaring og de bemærkninger, der er blevet gentaget i forbindelse med evalueringer og revisioner. Kommissionen vil i forbindelse med programmets gennemførelse prøve at sikre, at det forbliver så enkelt og brugervenligt som muligt, da det er afgørende for effektiviteten og den brede anvendelse heraf i Europa. Det vil give lejlighed til at afprøve mere fleksible og enkle måder at køre programmet på. Når det er muligt, og det kan forsvares ud fra en omkostnings- og effektivitetsanalyse, vil forvaltningen af programmet og gennemførelsen af andre relaterede programmer, f.eks. tilsyn og dokumentation af projektræsultater, blive overdraget til et fremtidigt styrelsesorgan, hvis oprettelse er under overvejelse.

5.2. Indsatsområder og nærmere bestemmelser for støtten

De planlagte aktioner er:

1. Afstemte aktioner til bekæmpelse af it-kløften
2. Virtuelle universitetscampusser i Europa
3. Europæisk indsats med hensyn til "internetbaserede skolepartnerskaber"
4. En tværgående aktion, der bygger på tilsyn med handlingsplanen om eLearning. Dertil kommer støtte til projektevaluering, og der skal tilvejebringes oplysninger og kommunikationstjenester.

Der gives støtte på baggrund af udbud og indkaldelser af forslag.

Der ydes en 100 % finansiering til køb af tjenesteydelser (f.eks. undersøgelser, publikationer eller eksperter), og der er mulighed for bidrag til et fremtidigt styrelsesorgan, hvilket i øjeblikke undersøges.

Aktionerne støttes gennem:

- Tilskud, der dækker maksimalt 80 % af de støtteberettigede omkostninger, sammen med andre kilder inden for den offentlige og/eller private sektor til samarbejdsprojekter som f.eks. innovative strukturerede projekter (aktion 1 og 2).
- Tilskud, der dækker maksimalt 80 % af de støtteberettigede omkostninger til partnerskaber om eLearning, der ledes af videregående uddannelsesinstitutioner med det formål at sørge for en "e-learning-dimension" dels i de eksisterende aftaler inden for rammerne af Bologna-processen, dels i de nye virtuelle modeller for videregående uddannelse i Europa (aktion 2).
- 100 % finansiering af en støttestruktur til skolepartnerskaber, herunder et centralt websted; et europæisk netværk med henblik på pædagogisk støtte i samarbejde med medlemsstaterne; aktioner med det formål at fremme og formidle og enhver anden støtteaktion som f.eks. revision af de eksisterende partnerskabsordninger eller udarbejdelse af et "ad hoc"-redskab til partnersøgning. Der er planlagt tilskud på mellem 50 % og 80 % som støtte til aktioner, der skal fremme og formidle (aktion 3).
- Tilskud på mellem 50 % og 80 % af de omkostninger, der er forbundet med information og kommunikation, som f.eks. konferencer, seminarer, besøg, fælles rapporter, peer review og lignende formidling og udveksling af viden (aktion 4).

5.3. Gennemførelsesmetoder

Gennemførelsesmekanismerne i forslaget svarer stort set til fællesskabets særvanlige fremgangsmåde, hvorefter bevilling og samfinansiering finder sted på baggrund af en detaljeret støtteanmodning. Der vil også være dele, der støttes fuldt ud af Fællesskabet, som f.eks. støttenetværket og det centrale websted til skolepartnerskaberne. Der gives støtte på baggrund af indkaldelse af forslag og udbud.

Kommissionen forvalter programmet centralt eventuelt med bistand af et fremtidigt styrelsesorgan, hvis oprettelse i øjeblikket undersøges. Bevillingen skal omfatte udgifter til

undersøgelser, ekspertmøder, oplysninger, konferencer og offentliggørelser, der er direkte knyttet til programmets mål, samt enhver anden udgift til teknisk og administrativ bistand, der ikke er omfattet af de opgaver, der hører ind under offentlige myndigheder.

Nogle samfinansierede aktioner (f.eks. aktion 3) kan udføres gennem særlige netværk (EUN, EUA) i kraft af deres reelle monopol. EUN er et netværk bestående af undervisningsministrene i alle medlemsstaterne og i en række ansøgerlande. EUA er den europæiske sammenslutning af højere læreanstalter, der i alt tæller mere end 500 institutioner.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

6.1. Samlede finansielle virkninger for budgettes del B (hele programperioden)

6.1.1. Finansieringsstøtte

Forpligtelser i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling	2004	2005	2006	2007	2008	I alt
<i>Aktion 1: Bekæmpelse af it-kløften</i>						
1.1 Forståelse af digitale færdigheder: ekspertgruppe på højt plan, finansiering af undersøgelser og målrettede seminarer, workshopper og rapporter	0,540	0,540	0,520			1,600
1.2 Udveksling af god praksis	0,740	1,030	1,230			3,000
1.3 Aktioner gennem europæiske netværk	1,140	1,500	1,860			4,500
<i>Aktion 2: Europæiske virtuelle universitetscampusser</i>						
2.1 Supplement til partnerskaber under Bologna-processen	0,500	0,500	0,500			1,500
2.2 Finansiering af tværnationale projekter om virtuelle universitetscampusser	2,000	2,000	2,000			6,000
2.3 Finansiering af nye virtuelle modeller for europæiske videregående uddannelser	0,500	0,500	0,500			1,500
2.4 Finansiering af aktioner gennem europæiske netværk	0,250	0,500	0,750			1,500
<i>Aktion 3: Europæiske internetbaserede skolepartnerskaber</i>						
3.1 Europæisk støttenetværk og partnersøgningsredskab	2,000	2,000	2,000			6,000
3.2 Flersproglig internetplatform og teknisk støtte	0,450	0,500	0,550			1,500
3.3. Finansiering af fremstød gennem netværket	0,200	0,250	0,300			0,750
<i>Aktion 4: Tværgående aktioner</i>						
4.1 Tilsyn med handlingsplanen om eLearning: sammenlægning af projekter, websted	0,650	0,550	0,550			1,750
4.2 Aktioner gennem europæiske netværk	0,500	0,500	0,500			1,500
4.3 Finansiering af internationale projekter	0,200	0,200	0,200			0,600
4.4 Programevaluering		0,100	0,200			0,300
I ALT	9,670	10,670	11,660			32,000

6.1.2 Teknisk og administrativ bistand, støtteudgifter og it-udgifter (forpligtelsesbevillinger)

	2004	2005	2006	2007	2008	I alt
a) Styrelsesorgan	0,300	0,300	0,300			0,900
b) Anden teknisk og administrativ bistand websted, redigeringstjenester, projektevaluering, revisioner)	0,150	0,150	0,150			0,450
Subtotal 1	0,450	0,450	0,450			1,350
c) Ekspertmøder og konferencer	0,080	0,080	0,080			0,240
d) Oplysning, offentliggørelser, kommunikation, undersøgelser	0,800	0,800	0,810			2,410
Subtotal 2	0,880	0,880	0,890			2,650
I ALT	1,330	1,330	1,340			4,000

6.2. Beregning af omkostningerne pr. foranstaltning i budgettets del B (hele programperioden)

Forpligtelser i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling	Type resultater (projekter, dossierer..)	Antal resultater pr. år*	Gennemsnitlige enhedsomkostninger **	Samlede omkostninger (i alt 3 år)
Aktion 1: E-learning som middel til at bekæmpe it-kløften	1.1 Forståelse af digitale færdigheder: ekspertgruppe på højt plan, finansiering af undersøgelser og målrettede seminarer, workshopper og rapporter	8	0,066	1,600
	1.2 Udveksling af god praksis - rapporter, casestudier, forskning	8	0,125	3,000
	1.3 Aktioner gennem europæiske netværk	3	0,500	4,500
	I alt til aktioner til bekæmpelse af it-kløften			9,100
Aktion 2: Europæiske virtuelle universitetscampusser	2.1 Støtte til Bologna-processen.	4	0,125	1,500
	2.2 Tværnationale virtuelle universitetscampusser	4	0,500	6,000
	2.3 Virtuelle modeller for europæiske videregående uddannelser	2	0,250	1,500
	2.4 Aktioner gennem europæiske netværk	2	0,250	1,500
	I alt til aktionen vedrørende videregående uddannelse			10,500
Aktion 3: Europæiske internetbaserede skolepartnerskaber				
	3.1 Europæisk støttenetværk og partnersøgningsredskab	Fast aktivitet	15*0,133	6,000
	3.2 Flersproglig internetplatform og teknisk støtte	Fast aktivitet	0,500	1,500
	3.3. Finansiering af fremstød gennem netværket	1	0,250	0,750
	I alt til partnerskabsaktionen			8,250

Aktion 4: Tværgående aktioner	4. 1 Tilsyn med handlingsplanen om eLearning - sammenlægning af projekter/ udnyttelse, websted	Fast aktivitet	0,100 af den oprindelige omkostning 0, 550 af de løbende omkostninger	1,750
	4.2 Aktioner gennem europæiske netværk	2	0,250	1,500
	4.3 Finansiering af internationale projekter	2	0,100	0,600
	4.4 Programevaluering	2	0,300 (samlede omkostninger)	0,300
	I alt for tværgående aktioner			4,150
OMKOSTNINGER I ALT				32,000

* Årlige målrettede resultater

** De gennemsnitlige enhedsomkostninger er blevet udregnet i overensstemmelse med omkostningerne for tidligere lignende aktiviteter

Årlige målrettede resultater	2004	2005	2006	I alt
Aktioner vedrørende it-kløften	16	16	16	48
Elearning-partnerskaber for de videregående uddannelser	12	12	12	36
Skolepartnerskaber: skoler der deltager	5,000	15,000	30,000	50,000
Tværgående aktioner	6	6	6	18

De årlige målrettede resultater er blevet udregnet i henhold til den følgende generelle fordeling af programbudgettet:

- Aktioner vedrørende it-kløften: ca. 25 % af det samlede budget
- eLearning-partnerskaber for videregående uddannelse: ca. 30 % af det samlede budget
- Internetbaserede skolepartnerskaber: ca. 25 % af det samlede budget
- Tværgående aktioner og tilsyn med eLearning: ca. 10 % af det samlede budget
- Teknisk og administrativ støtte: ca. 10 % af det samlede budget.

Den andel af budgettet, der afsættes til "teknisk støtte og informationstjenester", er ikke blevet fastsat på forhånd, men afhænger af hvilken form for aktion der er tale om, navnlig de aktioner, der er blevet sat fokus på i løbet af drøftelserne med partnerne med det formål at sørge for et program, der giver merværdi til Fællesskabet. I henhold til forhåndsevalueringen prioriteres det højt at tage udgangspunkt i det eksisterende for at formidle information om det arbejde, der er udført i den undersøgende fase, enten gennem andre fællesskabsprogrammer eller gennem medlemsstaternes aktioner. Det medfører også, at man bedre kan udnytte resultaterne af de eksisterende projekter ved at gøre opmærksom på behovet for at undgå dobbelt arbejde og skabe synergieffekter. Alle disse aktioner kan betragtes som særdeles

effektive i betragtning af det beskudne beløb, der er afsat hertil, og den forventede multiplikatorvirkning på fællesskabsplan. Der bør tages hensyn til det begrænsede beløb, der er afsat i det overordnede programbudget, og den omstændighed, at det til disse aktioner tildelte beløb ikke er stort.

7. VIRKNINGER FOR PERSONALERESSOURCER OG ADMINISTRATIONS-UDGIFTER

7.1. Personalemæssige virkninger

Stillingstyper		Eksisterende og/eller nyt personale til forvaltning af foranstaltningen		I alt	Opgavebeskrivelse
		Faste stillinger	Midlertidige stillinger		
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A B C	7 3 3	1	7 3 4	Udvikling af politik og programforvaltning; finansiel og administrativ forvaltning; sekretariatsbistand Det medfører 2 yderligere stillinger i forhold til de for 2003 planlagte ressourcer
Andre personale-ressourcer					
I alt		13	1	14	

7.2. Samlede finansielle virkninger af personaleforbruget

Arten af personaleressourcer	Beløb (EUR)	Beregningsmetode
Tjenestemænd	1 512 000	14x108 000
Midlertidigt ansatte		
Andre personaleressourcer		
I alt	1 512 000	

7.3. Andre administrative udgifter som følge af foranstaltningen

Budgetpost (nummer og betegnelse)	Beløb (EUR)	Beregningsmetode
Samlet bevilling (Afsnit 7)		
A701 - tjenesterejser	25600	40 tjenesterejser x 640* inden for EU
A07040 – Konferencer	200 000	Omkostninger ved store lignende konferencer afholdt i andre generaldirektorater
A07031 – Udvalg, der skal høres	19200	2 årlige møder x 1 deltager x 15 medlemsstater x 640*
Informationssystemer (A-5001/A-4300)		
Andre udgifter - del A (specificeres)		
I alt	244800	

* Omkostninger pr. enhed

Beløbene er de samlede udgifter over 12 måneder. Tallene ovenfor svarer til 2004. Det første år stiger udgifterne til personale og administration forholdsvist hurtigere end program-budgettet.

Beløbene er de samlede udgifter over 12 måneder.

I.	Samlet årligt beløb* (7.2 + 7.3)	€ 1756800
II.	Foranstaltningens varighed	3 år
III.	Foranstaltningens samlede omkostninger (under hensyntagen til progression)	€ 5272500

Behovet for personale- og administrative ressourcer dækkes inden for bevillingen til det generaldirektorat, der forvalter foranstaltningen, inden for rammerne af den årlige bevillings-procedure.

8. OPFØLGNING OG EVALUERING

8.1. Resultatopfølgning

Programmets gennemførelse og tilsynet hermed kan udføres af et styrelsesorgan, der skulle være arbejdsklar fra programmets start. Det forventes, at tilsynsaktiviteterne ikke indledes før ca. 12 måneder efter programmets start. Den tid vil blive anvendt til at forberede redskaber til dataindsamling og -behandling.

Det løbende tilsyn med programmerne bygger på de oplysninger, der er modtaget direkte fra støttemødtagere, der skal indsende foreløbige og endelige aktivitetsrapporter og regnskaber, herunder de resultatkriterier, der er fastsat i forbindelse med udvælgelsesprocessen.

For at sikre kvaliteten af programmets udførelse skal der regelmæssig udføres projektbesøg, og der vil også regelmæssigt blive anmodet om tilbagemeldinger om deltagernes aktiviteter i programmet.

Alle projekter og aktioner omfatter en indbygget evaluering eller bestemmelse om vurdering af eksterne sagkyndige eller interne kilder og indeholder også resultatindikatorer og retningslinjer for opfølgning.

For engangsprojekter, som f.eks. seminarer og konferencer, foretages der tilsyn på stedet, og der vil blive udført en omhyggelig evaluering ud fra stikprøver og/eller på baggrund af risikofaktorer.

8.2. Hvordan og hvor ofte skal der evalueres?

Der vil blive udført en evaluering i løbet af programmets andet år. Ved programmets slutning vil der blive udført en *efterfølgende* evaluering med fokus på den pågældende aktions indvirkning.

I den forbindelse er de følgende indikatorer blevet udpeget:

Generelle målsætninger	Indikatorer
□ Fremme af en effektiv integrering af informations- og kommunikationsteknologi i de europæiske uddannelses- og erhvervsuddannelses-systemer, der letter og stimulerer samarbejde og synergi mellem aktioner, der udføres af Fællesskabsprogrammer og af medlemsstaterne.	- Kvantitative/kvalitative data om aktioner, rapporter og andre resultater af disse aktioner. - Kvantitative/kvalitative data om deltagernes opfattelse af programmets indvirkning.
Specifikke målsætninger	Indikatorer
□ at udforske og fremme måder, hvorpå man kan anvende e-learning til at styrke den sociale samhørighed og fremme den tværkulturelle dialog og dermed sørge for gode samfundsborgere i det videnbaserede samfund.	- Forbedret opfattelse og forståelse fra aktionsdeltagernes side af e-learning-potentialet. - Henstillinger til fremtidig handling.
□ at fremme og udvikle anvendelsen af eLearning i de videregående uddannelser som en faktor, der gør det muligt at gennemføre en model for livslang læring i Europa.	- Styrket og udvidet tilbud om kvalitetsprægede e-learning-ressourcer gennem deltagerne i programmets aktioner. - Kvantitative data om adgang til disse nye ressourcer. - De største videregående uddannelsessammenlutningers og -netværks opfattelse af indvirkningen.

□ at udnytte potentialet i forbindelse med e-learning til at styrke den europæiske dimension inden for uddannelse.	- Kvantitative data om antallet af deltagende skoler og elever. - Kvalitative data om de deltagende skolars opfattelse af virkningen af deres deltagelse i programmet. - Kvalitative data om integreringen af denne praksis pædagogisk set og i forbindelse med skolernes tilrettelæggelse.
□ at gøre et mere struktureret samarbejde nemmere inden for e-learning mellem de forskellige fællesskabsprogrammer og -instrumenter og medlemsstaternes handlinger.	- Data om merværdi som følge af samlede aktioner. - Øget udveksling mellem medlemsstaterne.
□ at tilvejebringe mekanismer, der skal tilskynde til kvalitetsforbedring med hensyn til produkter og tjenester og til en effektiv formidling og udvikling af god praksis.	- Forbedring af e-learning-produkter og -tjenesteydelser gennem kriterier til kvalitetssikring.
Operationelle målsætninger	Indikatorer
1. Bekæmpelsen af it-kløften	
1.1 Forståelsen af it-færdigheder. ▪ Oprettelse af et netværk af eksperter på højt plan. ▪ Workshopper, seminarer, målrettede rapporter og undersøgelser.	- Eksistensen af denne gruppe på højt plan. - Kvantitative/kvalitative data om antallet af aktioner og deltagere.
1.2. Indkredsning og formidling af god praksis i forbindelse med anvendelsen af e-learning som middel til at bekæmpe it-kløften, herunder især. ▪ Personer uden adgang til ikt-ressourcer. ▪ For brugere med sociale eller kulturelle problemer. ▪ I forbindelse med individuelle indlæringsformer. ▪ I forbindelse med særbehov og handicappede brugere.	- Kvantitative/kvalitative data om den udpegede praksis, om formidlingsaktioner og om det antal personer, man når ud til. - Kvalitative data om opfattelsen hos lederne af de udvalgte projekter af merværdien ved denne fællesskabsaktion.
1.3. Aktioner, der skal øge bevidstheden gennem netværksetablering af initiativer om bekæmpelse af it-kløften.	- Kvantitative/kvalitative data om de deltagende netværk og deres aktiviteter.
2. Virtuelle universitetscampusser i Europa	
2.1. Udvikling af e-learning-aspekter i Bologna-processen.	- Kvantitative/kvalitative data om de udvalgte forslag.
2.2. Finansiering af pilotprojekter om tværnationale unviersitetscampusser.	- Kvantitative/kvalitative data om de udvalgte projekter.

2.3 Udvikling af nye roller for de højere læreanstalter i forbindelse med en model til livslang læring.	- Kvantitative/kvalitative data om de udvalgte forslag og deres resultater.
2.4 Etablering af netværk om initiativerne til universitetscampusser.	- Kvantitative/kvalitative data om de deltagende netværk og deres aktiviteter.
3. Skolepartnerskaber via internettet	
3.1 Indkredsning og analyse af eksisterende initiativer.	- Kvantitative/kvalitative data om resultater.
3.2 Oprettelse af et støttenetværk i medlemsstaterne, der omfatter pædagogisk materiale og vejledning, og en tjeneste til partnersøgning.	- Eksistensen af støttenetværket. - Kvantitative/kvalitative data om aktiviteter.
3.3 Etablering af en flersproget internetplatform for samarbejde og resultatformidling.	- Eksistensen af platformen. - Kvantitative/kvalitative data om anvendelsen.
3.4 Fremstød og pr.-virksomhed, der skal lancere og fremme aktionen gennem foranstaltninger som konkurrencer og pristildelinger.	- Kvantitative data om fremstød og pr.-virksomhed.
4. Tværgående aktioner	
4.1 Tilsyn med handlingsplanen om eLearning. ▪ Definition på fælles aktiviteter og prioriterede områder; koordinering af fællesskabsaktiviteterne såsom indkaldelser af forslag, undersøgelser og rapporter. ▪ Sammenlægning af indbyrdes forbundne projekter, websted.	- Kvantitative/kvalitative data om koordinerede aktioner. - Kvantitative/kvalitative data om projekter og om sammenlægning af aktiviteter.
4.2 Vedligeholdelse af en portal om eLearning.	- Kvantitative/kvalitative data om indhold, tjenesteydelser og brugere.
4.3 Årlig konference om eLearning med fokus på vellykkede projekter og prioriterede områder under eLearning, som digitale færdigheder eller offentlige-private partnerskaber.	- Kvantitative/kvalitative data om konferencen og deltagerne.
4.4 Aktioner, der skal øge bevidstheden gennem europæiske netværk.	- Kvantitative/kvalitative data om de udvalgte netværk og deres aktiviteter.
4.5 Deltagelse i internationale projekter, der er knyttet til e-learning, f.eks. OECD, IEA, UNESCO.	- Projektantal og -kvalitet, resultaternes relevans

9. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

I henhold til enhver kontrakt, aftale eller anden retshandel, der indgås mellem Kommissionen og støttemodtagerne, skal Kommissionen og Revisionsretten foretage kontrol på stedet hos modtagerne af et fællesskabstilskud, og de er i den forbindelse bemyndiget til at forlange dokumentation for enhver udgift, der er afholdt under en sådan kontrakt, aftale eller retshandel i løbet af de første fem år efter udløbet af kontraktperioden. Revisioner på stedet vil blive udført, når det skønnes nødvendigt.

Støttemodtagerne har pligt til at forelægge rapporter og regnskaber. Indholdet heraf vil blive gennemgået, og udgifternes støtteberettigelse vil blive undersøgt i lyset af formålet med fællesskabsfinansieringen og under hensyntagen til de kontraktlige forpligtelser og principperne om forsigtig og sund økonomisk forvaltning.

I bilaget til finansieringsaftalerne findes en række oplysninger af administrativ og økonomisk art med henblik på at specificere, hvilke udgifter der er støtteberettigede under aftalerne. I påkommende tilfælde begrænses Fællesskabets dækning til omkostningselementer, som er reelle, som kan identificeres, og som kan kontrolleres i støttemodtagerens regnskaber. Formålet hermed er at gøre det lettere at kontrollere og revidere projekter, som modtager finansiel støtte (og at evaluere dem i forbindelse med udvælgelsen).

Med hensyn til offentlige indkøb og i henhold til den nye finansforordning (artikel 93-96) kan Kommissionen pålægge ansøgerne eller deltagerne i et udbud, der er omfattet af et af udelukkelsestilfældene, administrative eller økonomiske bøder.